

Pravoslaviáda, Košice

Valné zhromaždenie, Prešov

Florbalový turnaj, Bardejov

Christos Raždajetsja!

Drahí čitatelia, milá mládež,

pozdravujeme vás so svetlým a radostným sviatkom Christovho Narodenia! Nech tento sviatok prinesie vašim rodinám radosť, pokoj, lásku a odpustenie. Do nového roku vám prajeme mnoho duchovnej radosti, Božej blahodate a veľa síl v každodennom živote.

S radosťou vám oznamujeme, že dňa 1. decembra sa s Božou pomocou uskutočnilo Valné zhromaždenie nášho Bratstva v Prešove, na ktorom bolo zvolené nové vedenie BPM. Zúčastnilo sa ho veľa mládežníkov z rôznych cirkevných obcí, taktiež sa vytvorili nové mládežnícke skupiny, z čoho sa úprimne radujeme a tešíme sa na spoluprácu. Novozvolenému vedeniu prajeme mnoho telesných aj duchovných síl a horlivosť v práci. Srdečná vďaka patrí všetkým účastníkom, ktorí prišli, obetovali svoj čas, a tak podporili naše Bratstvo. Veľmi si to vážime a veríme, že o rok sa stretne znovu a v ešte hojnejšom počte.

Taktiež radi privítame všetky vaše nové nápady a akcie, v ktorých môžete očakávať našu podporu. Naše Bratstvo nie je len formálna organizácia, ktorá spĺňa určité kritériá. Bratstvo sú ľudia, ktorí sa chcú spoločne stretávať, sú to nové priateľstvá, nové zážitky, nové možnosti, napredovanie v duchovnosti a pre niekoho aj nový, iný pohľad na život. Bratstvo je Božím útočiskom pre mladé duše, ktoré vedia, že keď v živote prídu ťažšie dni, skúšky a sklamania, majú odkiaľ načerpať nové sily, odraziť sa a ísť ďalej. Naše Bratstvo sa podobá krásnemu, ale náročnému výstupu na vysokú horu. No čím vyššie sa bude vystupovať, tým čistejšia bude pramenitá voda, tým belší bude sneh, jasnejšie nebo a čistejšia duša človeka.

Veríme a prajeme si, aby sme spoločne s vami, milí čitatelia, mohli byť užitoční pre naše Bratstvo, aby sme naň nezabúdali, oživilí ho, sprístupnili mladej generácii a s Božou pomocou zasiali semienko, ktoré keď vyrastie, prinesie plody.

Touto cestou, naši milí čitatelia, by sme sa chceli poďakovať za vašu podporu pri odoberaní nášho mládežníckeho časopisu Istina. Veríme, že aj v nasledujúcom roku sa nám s Božou pomocou a vašou dôverou podarí pokračovať vo vydávaní nových čísel. Nech vám Hospodin pomáha na ceste spásy a odarí vás pokojom, vierou, nádejou a láskou!

S láskou v Christu

Valné zhromaždenie Bratstva

Prvá decembrová sobota patrila Valnému zhromaždeniu BPM, ktoré sa konalo v Prešove. Naše stretnutie sa začalo molebnom v kaplnke úradu eparchie. Následne sme sa presunuli do zasadacej miestnosti, kde nás na stoloch čakala teplá káva a sladký čaj, pôstne chlebíky či koláče. Zhromaždenie otvoril staronový prezident Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS Lukáš Polakovič s duchovnými otcami - za prešovskú eparchiu o. Hrustičom a o. Petrovajom, a za košicko-michalovskú eparchiu o. Spišákom. Milými a úprimnými slovami sa k nám na začiatok prihovoril bývalý prezident Bratstva Bohumil Vopršálek.

Pokračovali sme celoročným prehľadom akcií, ktoré spolu/organizovalo vedenie Bratstva. Nasledovalo schvaľovanie správ o finančnom rozpočte Bratstva. Takto sme sa dozvedeli, že s Božou pomocou sú ľudia k nám v zbierkach naďalej veľmi štedrý, za čo im patrí veľká vďaka. Na rad prišla správa o činnosti a distribúcii Istiny a o webovej stránke BPM. Dozvedeli sme sa o návštevnosti nášho webu, ako často si návštevníci pozerajú fotky, či čítajú články o nejakej akcii, alebo počúvajú nejakú tú duchovnú pieseň. Potom sa začala prezentácia jednotlivých skupiniek Bratstva, a to skupinky Košice, Bardejov, Spišská Nová Ves, Závadka, Humenné a Medzilaborce. Navzájom sme sa dozvedeli o

Na Valnom zhromaždení dňa 1.12.2018 boli do jednotlivých funkcií zvolení:

priebehu akcií, informovali sme sa o ich nedostatkoch, ale aj inováciách. Taktiež sme medzi sebou privítali novovzniknutú skupinku Poprad. Daj Bože, aby sme sa každým rokom takto rozrastali. Ďalším bodom programu boli voľby do funkcií Bratstva. Každý účastník nad 15 rokov dostal hlasovací lístok, ktorý po vyplnení hodil do hlasovacej urny. Volebná komisia v zložení Viktora Kostovála, čteča Milana Petriska a Beáty Pružinskej po chutnom obede spočítala hlasy a vyhlásila víťazov volieb. Nasledovala diskusia a rozvrhnutie akcií na nasledujúci rok. Nakoniec nám mládežníci z Košíc ukázali výsledky zaujímavého dotazníka, ktorý sami vytvorili. Obsahoval otázky o povedaní Bratstva u veriачích oboch eparchií, čím sme získali spätnú väzbu, čo máme vylepšiť a napraviť. Po povzbudzujúcich slovách otca Petra Humeníka a otca Petra Savčáka sme si všetci spravili spoločnú fotku a nakoniec sme naše stretnutie zakončili modlitbou.

Poďakovanie patrí Úradu PPE za poskytnutie priestorov pre konanie Valného zhromaždenia a tiež otcovi Milanovi Gerkovi, ktorý nás prišiel osobne pozdraviť a zabezpečil pôstny guláš z kuchyne Pravoslávneho kňazského seminára.

Sláva a vďaka Bohu za všetko!

Pravoslaviáda 2018

Dnešnú mládež vidíme najčastejšie s mobilom v ruke a slúchadlami v ušiach. Nenápadne sa vytratila komunikácia a obyčajné stretávanie sa. Chvála Bohu za mládežníkov, ktorí si to uvedomujú a snažia sa urobiť niečo, čím by to zmenili. Takýto pokus o zmenu je už tradičná športová akcia Pravoslaviáda, ktorú organizujú košickí mládežníci.

Umožňujú tak ostatným mladým ľuďom stretnúť sa, spoločne prežiť jedno dopoludnie a zašportovať si, zdieľať medzi sebou všetky emócie z výhry, možno aj strach, napätie a spoznať nových ľudí.

A práve preto sme sa aj my, mládežníci z Popradu, vybrali do Košíc. S dobrou náladou, radosťou a nádejou na výhru sme dorazili do te-

locvične, kde sa po krátkom tréningu a modlitbe začali zápasy.

Mládežníci sa zúčastnili súťaži vo futbale, volejbale, ale aj stolnom tenise, v ktorom sa náš mládežník Samuel B. umiestnil na úspešnom 3. mieste. Medzitým nás prišiel navštíviť vladyka Viktor, biskup bariševský spolu s vladykom Jurajom, biskupom michalovsko-košickým. Tejto vzácnej návšteve sme sa všetci veľmi potešili a myslím si, že práve takáto podpora pre mladých je veľmi potrebná.

Po výbornom guláši a vyhodnotení sme sa rozlúčili s ostatnými mládežníkmi a vybrali sa na cestu domov. Ďakujeme Hospodu Bohu za tento krásne prežitý a požehnaný deň, BPM Košice za organizáciu tejto akcie a všetkým zúčastneným, ktorí neostali doma s mobilom v ruke...

Sláva Bohu za všetko!

Florbalový turnaj

Dňa 15. 12. 2018 sa v Bardejove konal florbalový turnaj, organizovaný bardejovskou skupinou BPM. Na tomto podujatí sa zúčastnilo viacero tímov z rôznych cirkevných obcí, medzi ktorými boli napr. nováčik Prešov, Košice, Becherov, Nižná Polianka, Stropkov, Poprad/SNV, domáci Bardejov, ale aj tím PKS. V takmer každom tíme hral aj duchovný cirkevnej obce.

Turnaj sme začali molebnom v spodnom chráme v Bardejove. Po ňom sme sa všetci presunuli oproti, do školskej telocvične a nabudení sme si skúšali strely na bránu či prihrávky. Tímy boli rozdelené do dvoch skupín a dva najlepšie tímy oboch skupín postúpili do semifinále. Od začiatku vládla pravá športová nálada. Bolo cítiť dravosť po výhre, radosť, no i jemné sklamanie z prehier. O loptičku sa v zápasoch bojovalo do posledných síl.

Do semifinále sa krvopotne dostali 4 mužstvá, a to Prešov, Poprad, Becherov a Košice. V týchto dvoch zápasoch bolo cítiť zdravé sebavedomie štvorky tímov, no vždy nad všetkým prevládala bratská láska medzi všetkými zúčastnenými. Tieto zápasy boli napínavé do posledného písknutia. Góly padali do každej siete a boli predvádzané kvality a zručnosti každého mužstva. Góly z polovice ihriska či samostatné nájazdy len dodali správnu šťavu tomuto podujatiu.

Becherov a Poprad - to boli tímy, ktoré bojovali o zlato. V zápase o 3. miesto mužstvo Prešov jasne zdolalo Košice. Finále bolo vyrovnané a hralo sa na obidvoch stranách, no ťažko vydretú, avšak zaslúženú trofej získalo mužstvo PCO Becherov na čele s o. Jánom Pilkom.

Počas turnaja sme mali k dispozícii občerstvenie i stravu, za ktorú sme vďační veriacim PCO Bardejov. Celé podujatie sme zakončili modlitbou a po

rozlúčke sme sa pobrali domov. Za výborne zorganizovaný turnaj vďačíme v prvom rade Hospodu Bohu, no tiež bratom a sestrám a PCO Bardejov, ktorí svoj voľný čas obetovali pre nás.

S láskou v Christu

veriaci PCO Prešov

Do Ruského Potoka zavítal sv. Nikolaj

Každý rok v deň sv. Nikolaja v detských očkách hrajú iskričky šťastia ako aj u našich doma. My sme však prišli s myšlienkou potešiť všetky detičky v malebnej a nášmu srdcu blízkej dedinke Ruský Potok.

Veriaci z tejto cirkevnej obce ako veľmi pracovití, štedrý a dobrosrdeční ľudia nezaháľali a zabezpečili všetko potrebné na zabezpečenie darčiekov, ktoré mal rozdávať Nikolaj. O. duchovný a správca cirkevnej obce Mgr. Jaroslav Guba spolu s matuškou nacvičili krátky program na počesť sv. Nikolaja, ktorý bol venovaný všetkým, ale hlavne našim najmenším – deťom. Verím, že všetkých sme aspoň trochu potešili a aj detičkám sme úsmev na tvári vyčarili. V jednu peknú zasneženú nedeľu, dňa 23. 12. 2018, nám zazneli krásne piesne v chráme v Ruskom Potoku. Vtedy v česť sv. Nikolaja sme zaspievali spolu s detičkami z Ruského Potoka po svätej Liturgii v chráme. Detičiek bolo úctyhodných na takú malú dedinku - asi dvadsať.

Podakovanie patrí v prvom rade deťom, ktoré nacvičili s nami program, ale aj „Potočanom“, ktorí zabezpečili všetko materiálne na darčeka a samozrejme štedrému, skromnému Nikolajovi, ktorý sám obetoval svoj čas a s láskou rozdával darčeka.

Som rada, že sú na Slovensku aj cirkevné obce, ktoré sú svetlým príkladom, a že aj v nich sa žije duchovne. Práve tu bolo vidno jednotu a dobro v ľuďoch. Už teraz sa tešíme na ďalšiu spoluprácu s detičkami a ich rodičmi.

Na mnohaja i blahaja lita všetkým zúčastneným!

Mgr. Ivana Gubová

Duchovná púť na Svätú Horu Atos

V polovičke októbra sme sa my, mládežníci spolu s ďalšími pravoslávnyimi kresťanmi, vybrali autom z Bardejova na Svätú Horu Atos, ktorá sa nachádza v Grécku. Bola to cesta, ktorá bola už dlhšie plánovaná a konečne sa nám ju podarilo uskutočniť. Vycestovali sme v ranných hodinách z Bardejova. Krajiny, cez ktoré sme prechádzali, boli: Maďarsko, Srbsko a Bulharsko. V Srbsku sme sa zastavili v monastieri Sukovo, aby sme tam prespali. V tomto monastieri je na poslušaniji jeden pravoslávny veriaci, ktorý pochádza z nášho kraja. Monastier sa nachádza osem kilometrov od hraníc s Bulharskom. Štedro nás privítali a boli radi, že sme sa tam zastavili a navzájom sme sa príjemne pozhovárali.

Na druhý deň ráno sme vyrazili do Monastiera sv. Jána Ruského v Pefkohori, kde pred pár rokmi prijali mníšsky postrih traja chlapci zo Slovenska. Vrúčne nás taktiež prijali a povedali, že ich monastier je aj naším monastierom a môžeme prísť, kedykoľvek budeme chcieť. Prespali sme tam a hneď ráno sme sa vybrali z polostrova Kasandra, kde sa zároveň nachádza monastier, na Svätú Horu Atos.

Cesta trvala asi dve hodiny. Veľmi sme sa na Svätú Horu tešili, takže cesta nebola absolútne únavná. Okolo ôsmej hodiny

ráno sme pri slabej viditeľnosti uzreli Svätú Horu. Bol to krásny pohľad a veľmi sme sa z tohto zážitku tešili. Je potrebné podotknúť, že všetci, ktorí sme tam išli, sme ešte nikdy na Atose neboli, čiže prvý moment bol jedinečný. Postupne sme sa dostali až do prístavu v meste Uranopolis, kde sa preberajú víza a nastupuje sa na loď na Atos. Cesta loďou taktiež trvala asi dve hodiny. Po ceste do prístavu Dafni, čo je hlavný prístav Svätej Hory, bolo pár monastierov, ktoré mali vytvorené prístavné miesta, čiže tam loď zastavovala. Z Dafni sme sa odviezli autobusom do hlavného mestečka Karies. Z mestečka sme pokračovali do monastiera Karakallu, v ktorom už osemnásť rokov žije otec Ioanikij. Otec Ioanikij pochádza zo Slovenska, z mesta Michalovce.

V monastieri Karakallu sme pobudli tri dni. Na jednu noc kvôli nedostatku miesta dvoch z nás (boli sme štyria) poslali do iného monastiera. Monastier Filotheu, v ktorom svojho času žil aj sv. Paisij Svätohorský, sa tak stal naším ďalším zážitkom. V monastieri Karakallu platí nasledujúce pravidlo - ak tam zotrávajú pútnici viac než dva dni, musia si ďalšie dni odpracovať. Takže sme celý jeden deň pracovali. S otcom Ioanikijom sme večer viedli príjemné duchovné debaty. Rozprával nám o svojich skúsenostiach mníšskeho života a dával rady, ktoré nám môžu pomôcť v duchovnom boji.

Ďalší deň sme z monastiera odišli, keďže sme pokračovali spoznávať ďalšie monastiere. Odišli sme do hlavného mestečka Karies. Z Karies sme išli prespať do skýtu Paterica, čo je skýt monastiera Chilandár. Keďže v skýte je voľný odchod a príchod, chodili sme pešo po ďalších svätých miestach. Navštívili sme monastier Kutlumuš, z Kutlumušu sme išli do kémie sv. Paisija Svätohorského. Z kémie sme sa vybrali do monastiera Iviron, kde sa nachádza Iverská ikona Presvätej Bohorodičky.

Táto ikona je vnímaná ako atoský najcennejší poklad. Ďalej z Ivironu sme išli pešo do monastiera Stavronikita, ktorý je známy tým, že tam nepoužívajú elektrinu. Je to krásny monastier na skalnatom vrchu. Z monastiera sme sa vrátili do skýtu Paterica, kde sme aj prespali a na ďalší deň ráno vyrazili na cestu domov.

Sme radi, že za tak krátky čas sme mali možnosť spoznať tento anjelský svet. Atos v nás určite zanechal Božiu blahodať, ktorá nám pomáha k napredovaniu v duchovných zápasoch. Nádherné boli aj atoské spevy mníchov, ktoré nás prenášali do iného sveta, sveta anjelov. Modlitba týchto mníchov bola skutočne naplnená blahodaťou. Liturgia sa nedá popísať inými slovami než len udalosťou, ktorá sa stala. Je zachytená v Nestorových letopisoch. V 10. storočí si môžeme spomenúť, ako knieža Vladimír riešil otázku prijatia kresťanstva na Kyjevskú Rus. V tomto období došli aj poslovia z Carihradu, ktorí predložili Vladimírovi učenie pravoslávneho kresťanstva. Na základe sympatií knieža Vladimír poslal svojich poslov, aby preskúmali situáciu, čo to pravoslávie vlastne znamená. Dovedli ich do Chrámu Božej Múdrosti na slúženie sv. Liturgie. Potom, ako sa poslovia vrátili späť na Kyjevskú Rus ku svojmu kniežatú, povedali mu, že keď sme prišli do Chrámu Božej Múdrosti počas slúženia sv. Liturgie: „*Cítili sme sa ako v nebi na zemi*“.

Koledovanie

Mládežníci zo seminára v období roždestvenského pôstu už tradične navštívili Domov sociálnych služieb v Giraltovciach, kde zaspievali koledy pre potešenie a rozveselenie zamestnancov i detí s rôznym stupňom postihnutia. Väčšina z týchto detí pochádza zo sociálne slabších rodín, alebo sa ich rodičia zriekli. Boli tam rôzni pacienti starší i mladší. Najprv sme zaspievali zopár kolied deťom, ktoré sú samostatnejšie, a potom sme sa presunuli na oddelenia, kde sú ležiaci klienti s ťažkým postihnutím. Veríme, že sa im koledy páčili, a taktiež, že sme im spríjemnili čas roždestvenského pôstu. Sv. Nikolaj nech ich sprevádza po celý čas!

Ďalším miestom, kde sa šírla zvešť o narodení Christa krásnymi koledami, bola nemocnica vo Svidníku. V nemocnici nás milo privítali, zaspievali sme niekoľko kolied, popriali im skoré uzdravenie. Bolo to po prvýkrát, čo naši mládežníci koledovali v tejto nemocnici. Cítili sme sa tam príjemne, získali nové zážitky a skúsenosti. Dúfame, že sme potešili chorých pacientov a spríjemnili im tak ich pobyt v nemocnici. Veríme, že sa koledovanie vo svidníckej nemocnici stane každoročnou tradíciou.

mládežníčka Anastázia

„Koládky“ vo svidníckej nemocnici

V decembri minulého roka sa nám, študentom PBF a seminaristom, s Božou pomocou podarilo nazbierať do dvoch áut a navštíviť okrem prešovskej, čo je už stáloú tradíciou, aj svidnícku nemocnicu. Musíme sa priznať, že to až tak celkom nebol náš nápad. Ivana, ktorá pracuje v nemocnici, nám navrhla, či by sme neboli ochotní prísť a potešiť „koládkami“ aj ich pacientov a pracovníkov nemocnice. Čosi také sa predsa neodmieta a veľmi rýchlo sme sa malá skupinka ocitli v kraji pod Makovicou. Po programe a speve v nemocnici nasledovalo občerstvenie, z ktorého sme boli všetci veľmi milo prekvapení. Aby toho náhodou nebolo málo, ešte nás aj obdarovali a nabalili jedlom. Radosť z tejto návštevy umocnili svojím nadšením aj mládežníci, ktorí sa podobnej akcie zúčastnili po prvýkrát. No nám sa veru ešte nechcelo ísť zasa naspäť,

a tak sme sa po ceste do Prešova zastavili na „večurni“ v stropkovskom chráme. Prekvapený otec duchovný nám s radosťou ukazoval chrám, najmä však horný, ktorý práve rozpisujú ikonami. Veľmi nás zaujali ikony z akafistu Bohorodičky, o ktorých nám otec duchovný porozprával. Taktiež nám nedalo neotesťovať akustiku chrámu spevom žalmu „Blahoslavi duše moja Hospoda“.

V zapätí prišla ďalšia ponuka, ktorá sa neodmieta, a to čaj na fare. No ako to už býva zvykom, nezostalo to len pri čaji. Matuška v zástere neustále nosila dobroty z kuchyne, ktorým sa nedalo odolať. Otec duchovný sa nás všeličo vypytoval, rozprával nám, ako kedysi za študentských čias pracoval s mládežou, alebo opisoval prácu v časopise Istina. Celkovo o slovo a poučné rady nebolo núdze. No to sme sa už naozaj museli pobrať naspäť, ale obohatení o príjemné zážitky. Za tento pekný, spoločne prežitý deň sa chceme v prvom rade poďakovať Hospodu Bohu a rovnako aj všetkým, ktorí ho pomáhali dotvoriť.

mládežníci:-)

Umenie výchovy

„Niet vyššieho umenia ako umenie výchovy. Múdry vychovávateľ formuje živý obraz, pričom hľadiac naň sa radujú Boh i ľudia.“ sv. Ján Zlatoústý

...Vyšším cieľom života človeka je rodiť a vychovávať potomstvo pre Boha a v Bohu. Život je vo všeobecnosti ťažký, no najťažším sa stáva vtedy, keď z neho vyháňame Boha. Vtedy, keď Boha vyháňame zo svojho domu, nastupujú na Jeho miesto zlé sily, ktoré tu zasievajú smrtonosnú burinu. Výchova potomstva preniká do budúcnosti sveta. Musíme preto pochopiť našu prítomnosť i budúcnosť. Tu je naša zodpovednosť pred Bohom. Sv. Ján Zlatoústý píše: „Rodičia, ktorí nevychováajú deti kresťanskému životu, sú horší než vrahovia, lebo tí rozdeľujú telo od duše a oni dušu i telo vrhajú do pekla.“

Vo Svätom Písme Pán neraz napomína rodičov o ich osobitnom vzťahu k deťom a daruje im výnimočnú silu prosiť za nich pred Bohom. No k tomu je nám potrebná pevná viera a naliehavá usilovná modlitba. Napokon, bez účasti každodennej práce nad výchovou detí sa plod úsilia nedostaví. Veľmi mnoho slz dnes prelievajú mamy za deti a kvôli deťom.

Koľko bolesti musia znášať, keď vidia svoje deti, ako odmietajú dobro a vrhajú sa do zla. Musíme sa preto o deti starať od malička, zasievať do ich srdiečok dobré semienka viery a bázeň Božiu. Následne ich potom krvopotne chrániť pred nepriaznivými vplyvmi. Otcovia a matky! Samotní bez svojich detí nemôžete nájsť spásu! Čo môžeme očakávať od detí, keď sa naša starostlivosť bude ohraničovať len na zabezpečenie stravy a oblečenia pre ne? Kto

vykoná ďalšie veci? Ulica? Škola? Naučiť ich musíme svojím príkladom, svojím životom. Vstupujte do života svojho dieťaťa, do jeho myšlienok. Rozprávajte sa s ním o všeličom. Požehnávajte ho každý deň - ráno i večer, i vtedy, keď nie je doma. Kresťanský model života rodiny s pôstami, spoločným modlitebným pravidlom čo i len krátkym, spoločnou návštevou chrámu, spoločným prijímaním sv. Tajín - to všetko mocne vplýva na detskú dušu.

Rokmi overená skúsenosť poukazuje na to, že prežehňavanie sa znamením kríža má veľkú silu a ochranu počas života. Deťom je preto potrebné vstépať častejšie sa prežehnávať počas dňa. To pomôže spasit' naše deti od mnohých nešťastí a nebezpečenstiev. Je potrebné učiť naše deti, aby žili podľa svedomia a v pravde. Pamätajúc na slová svätých otcov: „Malý stromček - kde ho nakloníš, tam porastie. Nová nádoba bude vydávať zápach podľa toho, čím ju budeme naplňať - nalievať do nej buď smradľavú tekutinu, alebo aromatickú a čistú.“ Robme teda tak, aby sme nemuseli oplakávať naše deti i seba, keď vyrastú, aby terajšie slzy neprešli do večnosti. Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde? (Lk.18,8)

Láska k Bohu – láska k blíždym

Sláva Isusu Christu!

Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska. Božia láska sa k nám prejavila v tom, že Boh poslal na svet Svojho jednorodeného Syna, aby sme prostredníctvom Neho mali život... Milovaní, keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať... Ak sa navzájom milujeme, Boh ostáva v nás a Jeho láska v nás dosiahla dokonalosť... V láske nielo strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, pretože kto má strach, bojí sa trestu a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, lebo Boh nás miloval prvý. Ak niekto hovorí: Milujem Boha a nenávidí svojho brata, je klamár. Ved' kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, nie je schopný milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od Neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata (1Jn 4, 7-21).

Drahí bratia a sestry, Boh lúbi každého jedného z nás, celé Svoje stvorenstvo. Známý grécky duchovník, otec Andrej Konanos hovorí o láske medzi Bohom a človekom a láske medzi nami ľuďmi nasledujúce krásne slová.

Boh nás lúbi nielen vtedy, keď žijeme cnostne, no aj vtedy, keď žijeme ľahkovážne. Keď robíme chyby a častokrát padáme. Hospod' Boh nás lúbi, pretože vidí, že my, ľudia, Mu chceme byť podobní a chceme získavať lásku z Jeho lásky, život z Jeho života. Pokiaľ ľudí nelúbime, dá sa povedať, že sa od svojich blíždnych odcudzujeme. Ozajstne lúbi iba ten človek, ktorý sa o svojho blíždneho zaujíma, a nie je mu ľahostajný. Ten, kto si uvedomuje, že jeho blíždny mu nie je nepriateľ, a ak aj medzi nimi je nepriateľstvo, že vina je v ňom, takýto človek je naplnený skutočnou láskou. Isus Christos hovorí tieto veľmi vážne slová: „Nebojte sa tých, ktorí môžu uškodiť vášmu telu, bojte sa tých, ktorí môžu zahubiť vašu dušu!“

S Božou pomocou nám nikto nemôže uškodiť! Keď cítiš, že ti niekto uškodil a ty ho za to nenávidíš, v skutočnosti nie on je ten, ktorý ti poškodil. Pravda je taká, že čosi

nie je v poriadku u teba, problém je kdesi úplne inde, čosi úplne iné ťa pokúša. Tým pokušením sme si my sami, naša pýcha a naša vzdialenosť od Boha a aj od ľudí...

Vo chvíli, keď máš v nenávisti svojho blížneho, opýtaj sa Boha: „Bože, nenávidíš ho aj ty?“ A Christos ti na to odpovie: „Nie, ja som mu odpustil na Golgote, no nie iba tam, ja aj teraz všetkým odpúšťam a všetkých ľúbim.“

„Ale ako Hospodine, ako ho môžeš ľúbiť?!“ Vtedy ti Hospodin odpovie: „Ja vidím všetko, a aj také veci, ktoré ty nevidíš. Vidím, že sa veľmi trápi a zachoval sa k tebe takto nie preto, že je zlý, ale preto, že sa bojí. Preto sa aj obhajuje.“ „Ale ako sa môže báť, Bože môj? Ved' mi narobil toľko zla! Ty predsa vidíš, koľko utrpení mi spôsobil. Stratil som kvôli nemu miesto v práci, potom sa mi pomstil a dal ma na súd..“

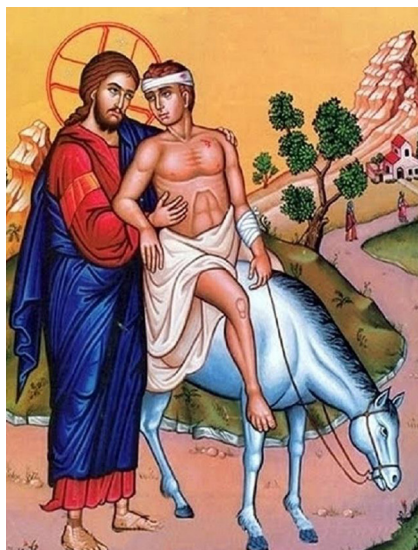
„Áno,“ hovorí Hospodin, „no uznaj, či vidíš strach v jeho duši, jeho zmätenosť a nečisté svedomie? Ak by si toto všetko videl, nezačal by si ho nenávidieť. Naopak, zaľúbil by si si ho. Pocítil by si v sebe to, čo sa volá milosrdenstvo. On potrebuje tvoju lásku, potrebuje oporu, a nie pomstu.“

Naučme sa teda, bratia a sestry, „mstiť“ sa tak ako náš Nebeský Otec. Boh sa nám nikdy „nemstí“, ale vždy odpovedá láskou a tá odzbrojuje. Čo je skutočná láska, otec Andrej ukazuje na krásnom a veľmi výstižnom príklade.

Raz za mnou prišiel jeden mladý muž a povedal mi slová, ktoré na mňa urobili veľmi silný dojem, hovoriac: „Veľmi ľúbim jedno dievča, vážim si ho, obdivujem ju a veľmi s ňou chcem byť.“ „A čo pre to robíš?“ opýtal som sa ho. „Nič, ona sa nikdy nedozvie o mojich citoch k nej.“ Potom som sa ho opýtal, prečo a mladý muž mi odpovedal týmito slovami plnými lásky: „Pretože ona ľúbi iného. A nakoľko ju naozaj ľúbim, nič jej nepoviem o mojich citoch k nej a nikdy sa nezamiešam do jej života. My teraz končíme univerzitu a chcel som sa s ňou zblížiť a neskôr jej navrhnúť, či by si nechcela so mnou založiť rodinu. No keď som pochopil, že už rozmýšľa o niekom inom, nechal som ju. Naozaj ju ľúbim, a preto som jej nič nevravel o svojich citoch k nej.“

Milovaní bratia a sestry, toto je ozajstná láska! Myslieť na dobro toho, koho ľúbime. Ako hovorí apoštol Pavol, nehľadajme to, čo osoží iba nám, no hľadajme to, čo osoží iným. Nech nám Hospod' Boh daruje takúto svätú lásku a nech je slovami nášho svätého apoštola Pavla láska medzi všetkými nami v Christu Isusovi.

Christós posrédi nas!

Bibliografické odkazy

Anonym, 2018. Prvý Jánov list, Ekumenický preklad (1Jn 4, 7-21) [online]. [cit. 2018-14-11]. <https://biblia.sk/citanie/seb/1jn/4>

KONANOS, Andrej, 2016. ЧТО ТАКОЕ ЛЮБОВЬ, Часть 1. Любить — желать блага другому [online]. [cit. 2018-14-11]. <http://www.pravoslavie.ru/89758.html>

Otázka:

„Dobrý deň. Som pravoslávny veriaci. Chcel by som sa opýtať, prečo nemôžu deti pokrstené napr. v rímskokatolíckej alebo gréckokatolíckej cirkvi, ktoré navštívia pravoslávny chrám, prijímať sv. Eucharistiu?! Mám vlastnú skúsenosť, keď pravoslávny kňaz odoprel, resp. nedal sv. Prijímanie takémuto malému dieťaťu. Veľmi ma to trápi a veľmi ma to zarazilo. Myslím si, že sa to prieči slovám Christa: „Nebráňte deťom prichádzať ku mne, lebo takých je kráľovstvo nebeské“ (Mk 20, 13). Vo svete žije mnoho ľudí pravoslávnych i nepravoslávnych, ktorých máme milovať. V každom jednom človeku máme vidieť Christa. Častokrát sa bijeme do hrudi, akí sme pravoslávni, a že len naša viera je tá pravá. Práve preto by sme mali byť príkladmi pre všetkých. Bol by som rád, keby ste mi na túto otázku odpovedali. Ďakujem.“

bohuznámy Ladislav

Odpoveď:

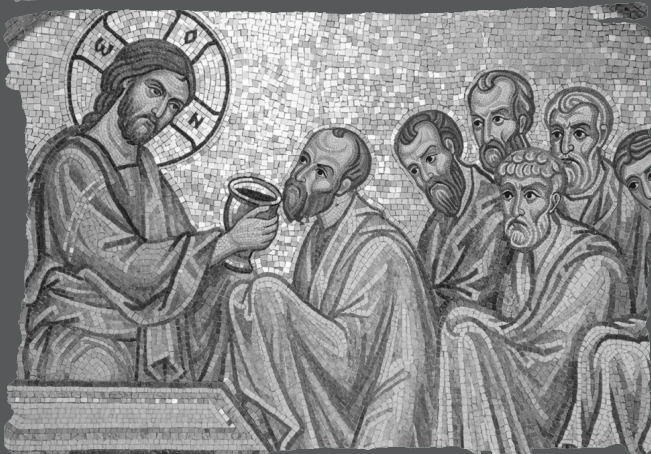
„Dobrý deň. Vážený pán Ladislav, máte pravdu, že všetkých ľudí máme milovať. Nie je však láska ako láska. Sú ľudia, ktorí sa tak „silno milujú“, že o tom nikto nepochybuje, a predsa ich to časom prejde a čo je najhoršie, kvôli samej „láske“ nemajú čas ani chuť zaujímať sa o kohokoľvek iného, a už vôbec nie o Boha. A existujú ľudia, o ktorých by málokto povedal, že sa majú radi, a predsa v tichosti vykonávajú veľké množstvo skutkov lásky. Existujú rôzne druhy lásky! Naša kresťanská láska má byť evanjeliová, múdra a svätá. Túto lásku nám ukázal sám Boh Isus Christos svojím životom, správaním a učením. A aká je to láska? Zvláštna a často ťažko pochopiteľná! Zdá sa, že poznáte Evanjelium, tak určite viete, ako Isus Christos v niektorých krajoch uzdravil veľké množstvo ľudí, a v niektorých uzdravil málo ľudí, a to aj napriek tomu, že všade existovalo a existuje až do-

dnes veľa ľudí nešťastných a chorých, vrátane detí. Doslova sa píše v Evanjeliu: „Pre ich neveru tam neurobil veľa zázrakov“ (Mt 13, 58). Alebo na inom mieste sa dokonca píše: „Nemohol tam urobiť nijaký zázrak...A čudoval sa ich nevere“ (Mk 6, 5-6). Ďalší príklad zvláštneho Božieho správania je takýto: S niektorými ľuďmi, napríklad so ženou Samaritánkou Isus Christos rozprával veľa, a niektorým neodpovedal ani na jedinú otázku. Doslova sa píše: „Mnoho sa ho vypytoval, ale on mu na to nič neodpovedal“ (Lk 23, 9). Ďalší príklad zvláštnej Božej logiky: Niektoré deti Boh uzdravil, alebo dokonca z mŕtvych vzkriesil, a iné, napríklad betlehemské deti, boli Herodesom usmrtené a Boh neurobil na ich telesnú záchranu nič, áno, absolútne nič! Vidíte tú nepochopiteľnú Božiu logiku? Vidíte, aké nevyspytateľné sú niekedy Božie zámery a správanie?

A všetko toto Božie správanie predsa len malo svoju božskú logiku, múdrosť a

bez ohľadu na to, či tomu niekto verí, alebo nie, či to chápeme, alebo nie, bolo to vždy to najlepšie rozhodnutie pre ľudí, pretože Boh je láska. Boh vždy robí to, čo je pre nás najlepšie. Podobne niekedy nepochopiteľné je aj rozhodnutie Cirkvi nedávať prijímanie ľuďom neveriacim, inak veriacim alebo nepokrsteným. Je to presne to, čo robil Kristus, keď tam, kde nebolo viery, neuzdravoval a to ani deti, lebo ich rodičia, hoci určite v nie-

čo verili, neverili tak, ako bolo potrebné. Rozhodnutie nedávať Prijímanie nepravoslávny-
m je v Cirkvi od počiatku. Je zapísané v cirkevných pravidlách, u svätých otcov aj v poučeníach pre kňazov v bohoslužobných knihách. Taký je Boží poriadok. Vôbec to však neznamená, že nepravoslávne deti Cirkev nemiluje. Boh aj Cirkev im pomáha všemožne, ale inak. Máme pre nich modlitby, Božie slovo, ikony, láskavý prístup, a ak je potrebné aj

sociálnu pomoc. Nebojte sa, že ich nemilujeme. Milujeme ich, a veľmi! Ale Božia logika má zostať zachovaná.

Najprv pravdivá viera, potom krst a až potom Prijímanie, aby sa nikdy nezabudlo, ako veľmi dôležitá a nekonečne prepotrebná je pre nás pravdivá viera. Je nevyhnutná pre naše duchovné zdravie. Všimnite si hlavne slovo „naše“ zdravie. Boh, keď nás v niečom tvrdo cvičí a preháňa, nikdy nás necvičí kvôli sebe, ale kvôli nám, aby sme si uvedomili niečo, čo my potrebujeme a veľmi potrebujeme. A či za nesprávnu vieru môžu malé deti? Nie, nemôžu, nie sú za ňu ešte zodpovedné a nikto ich za to nesúdi. Môžu za ňu väčšinou ich rodičia. Ak niekto bráni prichádzať deťom ku Christovi, sú to zvyčajne ich rodičia alebo ešte nejakí iní ľudia, ktorí nechávajú žiť deti bez Božej pravdy, šíria všelijaké nové viery, ktoré apoštol Pavol nazýva babskými bájkami. Namiesto pravej viery si ľudia povymýšľali svoju pouličnú teológiu, pretože si vôbec nevážia Boha a Jeho pravdu. A dôsledky nesú deti a nesú ich, pretože tak je stvorený svet. Bud' si pomáhame, alebo škodíme, a Boh to tak necháva, pretože inak by nám vzal slobodu a to nikdy neurobí. Keby nám vzal slobodu, naše dobro by už nebolo našim dobrom a zlo zlom. Boli by sme iba roboty. Taká je pravda, taký je stav dnešnej spoločnosti aj napriek tomu, že „kresťanov“ je, ako hovoríte, veľa. Všetci, vrátane nás, pravoslávnych, sme od Boha, od Božej pravdy, skutočnej lásky a múdrosti veľmi vzdialení a musíme sa veľmi namáhať, ak sa chceme svojím životom aspoň trochu priblížiť k pravdivej a naozaj pravoslávnej viere. K Prijímaniu nie je dôležitá len pravidelnosť, ale aj dobrá a správna príprava v duchu pravdy, pokánia a bezhraničnej pokory, aby nám neušla podstata.“
S láskou v Christu

j. Štefan Pružinský, ml.

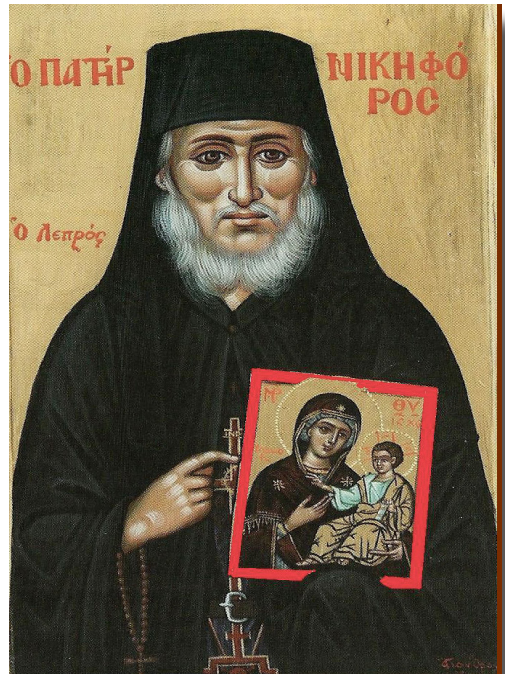
Prepodobný Nikifor Malomocný 22.12. / 4.1.

3. 12. 2012 bol Posvätnou synodou Konštantínopolského patriarchátu preslávený prostý grécky mních, otec Nikifor Tzanakakis, nazývaný aj Nikifor. Malomocný podľa hroznej choroby, ktorou po celý život trpel. Otec Nikifor, krstným menom Nikolaj, sa narodil v roku 1890, v malebnej horskej dedinke Sirikari, na gréckom ostrove Kréta. Jeho rodičia boli prostí zbožní dedičania, ktorí, žiaľ Bohu, zomreli, keď bol ešte Nikolaj malý chlapec.

Nikolaj vo svojich trinástich rokoch odišiel do krétskeho mesta Chania, kde sa oňho staral jeho starý otec, ktorý ho dal vyučiť za holiča. V tej dobe u mladého Nikolaja objavili prvé príznaky Hansenovej choroby, ktorá je skôr známa ako lepra či malomocenstvo. Keď mal Nikolaj 16 rokov, príznaky Hansenovej choroby sa na jeho tele stávali čoraz viac viditeľnými. V snahe vyhnúť sa deportácii na Spinilongu, kde v tej dobe žila početná grécka komunita, začal znova pracovať ako holič. No príznaky ochorenia sa stále šírili, zvlášť na tvári a na rukách. Nikolaj s pomocou jedného dobrého kňaza odchádza do leprosária na gréckom ostrove Chios, kde bol vtedy duchovným kolónie malomocných otec Anthimos Vagianos (1869-1960), neskôr známy ako svätý Anthimos z Chiu, jedna z najvýznamnejších osobností gréckej pravoslávnej duchovnosti 20. storočia.

Na ostrov Chios Nikolaj dorazil v roku 1914, keď mal 24 rokov. Nikolaj bol mužom prirodzenej a hlbokej viery, takže po dvoch rokoch sa sv. Athimos rozhodol postrihnúť ho za mnícha s menom Nikifor. Mních Nikifor žil v hlbokej poslušnosti voči svojmu duchovnému otcovi, tvrdo pracoval

v záhrade a aj napriek svojej nemoci dodržiaval po celý svoj život prísny pôst. Vďačíme mu aj za zoznam divov, ktoré Boh konal cez svojho služobníka, jeromonacha kňaza a mnícha Anthima. Išlo aj o mnohé oslobodenia od démonického posadnutosti, ktoré otec Nikifor videl na vlastné oči. Otec Anthimos a otec Nikifor žili v hlbokom duchovnom priateľstve.

Nikifor trávil značnú časť nocí v modlitebnom bdení, konal veľké množstvo zemných poklonov (metanií), neoddával sa zbytočným rozhovorom, nesúdil pochybenia druhých a usiloval sa o to, aby nikoho nezranil svojím správaním. Bol hlavným kantorom v Chráme sv. Lazára. Ťažká choroba ho však postupne pripravila o zrak,

takže väčšinu hymnusov, tropárov a čítaní zo Svätého Písma prednášal naspamäť. V roku 1957 bolo leprosárium na ostrove Chios zrušené a zvyšní chorí, vrátane otca Nikifora, boli poslaní do Útulku malomocných sv. Barbary v aténskom predmestí Aigaleo. V tom čase mal otec Nikifor približne 67 rokov.

Strašná choroba mu už celkom znetvorila oči a končatiny. V tom istom útulku pre malomocných žil aj otec Euménios, ktorý tiež predtým trpel Hansenovou chorobou, no vďaka včasnej liečbe sa úplne uzdravil. Rozhodol sa však zostať po zvyšok svojho života v útulku medzi chorými, o ktorých sa s veľkou láskou staral. Stal sa poslušníkom (duchovným žiakom) otca Nikifora, ktorého Pán odmenil za jeho neuveriteľnú trpezlivosť a statočnosť mnohými duchovnými darmi. Do chudobnej mníšskej kélie malomocného otca Nikifora prúdili zástupy ľudí v očakávaní duchovného slova, posily a požehnanie.

O mníchovi Nikiforovi sa zachovali aj takéto svedectvá: „Aj keď bol otec pripútaný na lôžko a trpel veľkými bolesťami, veď jeho telo bolo pokryté ranami, nikdy nehundral, ale bol všetkým príkladom trpezlivosti. Mal veľký dar utešovať zarmútených. Oči neustále zapálené, takmer nevidel, ruky stuhnuté, nohy ochrnuté. No aj napriek tomu bol vždy láskavý, usmiaty, príjemný a jemný. Pre každého mal dobré slovo a všetci ho mali prirodzene radi. Aj keď jeho tvár bola rozožratá chorobou a plná rán, vždy žiarila vnútornou radosťou. Každý, kto sa stretol s týmto fenomenálnym chudobným a ťažko chorým človekom, ktorý tak rád opakoval slová: „Nech je za všetko pochválené Božie sväté Meno,“ odchádzal

od jeho lôžka duchovne posilnený a naplnený novou nádejou. 4. januára 1964 otec Nikifor vo veku 74 rokov zomiera. Keď bol po čase otvorený jeho hrob, jeho sväté ostatky nádherne voňali. .

Život svätého otca Nikifora a jeho skutočne jóbovská trpezlivosť, cez ktorú si ho Boh obľúbil, sú pre nás všetkých príkladom ozajstného kresťanského svedectva. Svätý Nikifor získal od Ducha Svätého okrem množstva iných darov aj dar prozorlivosti (duchovného jasnovidecťva). Otec Euménios a mnohí ďalší veriaci potvrdzujú, že na príhovory otca Nikifora sú aj dnes vypočuté mnohé prosby. Prvá oficiálna oslava tohto nového svätca Pravoslávnej cirkvi sa konala v Katedrálnom chráme Zvestovania Presvätej Bohorodičky v meste Kisamos na ostrove Kréta 3. januára 2013. Pamiatka otca Nikifora sa každoročne slávi v deň jeho narodenia pre Božie Kráľovstvo, 4. januára.

Čiastočka svätých ostatkov tohto novodobého svätca sa nachádza v Chráme Nanebovstúpenia Isusa Christa v Bežovciach, kde je možné sa mu pokloniť, vzdať úctu a poprosiť o pomoc v ťažkostiach telesných či duchovných.

Tropár, hlas 4.

Plóty tvojejá prokažénie, mužemúdrečno jáko Jón preterpíl jesí Nikífore, rízu že duší tvojejá svítlo očistil jesí, soveršénno že na lístvicu dobrodítelej bosšéd, pódvihí tvjími žitelstva ánhelskaho dostýže, neprestánno Bóhu pojá: Tebí sláva podobájet, Trojce jedinosúščnaja.

Zdroj:

<https://azbyka.ru/days/>

<http://www.orthodoxia-bezovce.estranky.sk/>

Spracovala: Mgr. Zuzana Sadilková

Svätý novomučeník Vladimír (Bohohjavlenský) 25.1. / 7.2.

Svätý Vladimír sa narodil 1. januára 1848 v provincii Tambov. Pomenovali ho Vasil Nikiforovič Bohohjavlenský. Vasilov otec bol kňazom, ale bol zavraždený, keď bol ešte Vasil mladý. V roku 1874 absolvoval teologickú akadémiu v Kyjeve a začal vyučovať v tambovskom seminári. V roku 1881 bol vysvätený na kňaza. Po smrti svojej matušky a jediného dieťaťa v roku 1886 otec Vasil vstúpil do Kozlovského monastiera v Tambove a prijal meno Vladimír. O dva roky neskôr bol vysvätený biskupom Starého Ruska a slúžil ako biskup v Novgorodskej eparchii. Vladimír sa stal arcibiskupom Kartalinu a Kahetinu v roku 1892. V roku 1898 bol zvolený za metropolitu v Moskve a Kolomne. Bol známy svojou starostlivosťou o vdovy, siroty, chudobných a alkoholikov. V roku 1912 sa stal petrohradským metropolitom po smrti metropolitu Antonija a bol menovaný do Svätej synody. V roku 1915 sa metropolita Vladimír nezhodol s cárom, pretože nesúhlasil s Rasputinom, a tak bol preložený do Kyjeva.

V marci 1917 metropolita Vladimír bol medzi tými členmi Svätej synody, ktorí boli odvolaní ako členovia Vladimíra Ľvova z novej vlády po abdikácii cára Nikolaja I. V tej dobe boli výzvy na autonómnu Ukrajinu a niektorí chceli, aby bola ukrajinská cirkev nezávislá od cirkvi Ruska. Metropolita Vladimír varoval, že rozdelenie v Cirkvi umožní nepriateľom zvíťaziť.

V januári 1918 boli mnohé chrámy a monastiere poškodené kanónovým ohňom, keďže boľševické jednotky sa snažili o kontrolu nad Kyjevom. 23. januára boľševici obsadili Kyjevo-pečerskú lavru a mníši boli vyvedení na nádvorie, aby boli zajatí a zbití.

O niekoľko nocí neskôr, podľa jedného príbehu, prišlo päť ozbrojených vojakov a námorník hľadať metropolitu Vladimíra. V spálni bol dusený reťazou svojho kríža, mučili ho a požadovali peniaze. Potom ho odvedli, aby ho mohli popraviť. Cestou sa rozhodli metropolitu Vladimíra zbaviť. Telo Vladimíra bolo nájdené s dvoma strelnými ranami a troma bodnými ranami nožom. Bol prevezený do Chrámu svätého Michala v lavre, kde svoje posledné dni strávil v modlitbe. Zasadala celoruská cirkevná rada, kedy sa do Moskvy dostala správa o smrti metropolitu Vladimíra.

Zádušnú bohoslužbu za novomučeníka Vladimíra vykonal patriarcha Tichon. Bola zložená vyšetrovacia komisia, aby preskúmala okolnosti vraždy metropolitu Vladimíra, ale v dôsledku revolúcie nemohla plniť svoje povinnosti. Rada sa rozhodla, že nebude najbližšia k 25. januáru (7. februáru), teda ku dňu jeho mučeníctva, bude vyčlenená na každoročné spomienky za všetkých nových mučeníkov a vyznávačov Ruska, zabitých v 20. storočí Sovietmi a niekoľkými vojnami, ktoré sa prehrali Ruskom.

Rozhovor

Vyučuje na Základnej umeleckej škole Mikuláša Moyzeša v Prešove. Ide o hru na gitaru a spev. Tomu sa venoval aj ako bývalý člen hudobnej kapely pod názvom Trio Tropar. Vtedy však pôsobil v Stropkove. Dnes má tridsaťosem rokov. Je na sólovej dráhe a chystá album pod názvom Kraju mij. Predchádzal ho hudobný nosič verejnosti známy ako Hospodi pomiluj. Pôsoobil v obciach Vyšný Mirošov, Nižný Mirošov a Hutka. Tie po čase vymenil za Lomné, Bžany a Kručov. Odvtedy ubehlo jedenásť rokov. O rozhovor sme otca Miroslava Humenika požiadali pre jeho ochotu spolupracovať a tiež otvorenosť.

Je povolanie duchovného otca také, aké ste si ho predstavovali na začiatku Vašej cesty?

„Mnoho je zvaných, ale málo bude vybraných,“ píše sa vo svätom Evanjeliu. Usilujem sa, aby som bol dôstojný toho, byť jeden z vybraných, keď som už na pozvanie reagoval. Dnes to bude už štrnásť rokov, čo som duchovným otcom. Na začiatku bolo veľké nadšenie, eufória, teraz je realita, kde je potrebné naučiť sa rozumieť ľuďom a vyznať sa v dobe, v ktorej žijeme, aby sme /aspoň my, svjaščenici/ vedeli zakaždým poukázať na správnu cestu a spasiť sa nielen nám i veriacim, ale tiež ľuďom, ktorí sa hľadajú a nevedia si dať rady....

Jeden z duchovných otcov sa vyjadril, že jeho povolanie je krásne, ale i náročné. Čo vo Vašom prípade prevažuje?

Služba Cirkvi je nádherná vec a neľutujem, že som sa na túto púť dal. Ale je pravda, že niekedy i na duchovného otca doláhne smútok, žiaľ dokonca niekedy aj „beznádej“. Ide o situácie, kedy by sme chceli niekomu pomôcť, ale okolnosti nám to nedovolia, alebo sa svjaščenik stretne s nepochopením. Verím v jedno, že nikto z nás nechce svojim veriacim zle. V tomto prípade to znamená, že vieme toho viac, ale nie všetko môžeme povedať, lebo by to nebolo nikomu na spásu.

Máte nejaký oblúbený výrok, citát zo Svätého Písma či motto, ktorým sa v živote riadite?

Nikdy nie je tak dobre, aby nemohlo byť lepšie a nikdy nie je tak zle, aby nebolo ešte horšie. Snažím sa pochopiteľne o to lepšie, lebo nie je problém sklzuť do biedy a nerozumnosti.

Ako ste si zvykali v obciach, kde pôsobíte ako dušpastier? Na myslím Lomné, Bžany a Kručov.

Vďaka príjemným, dobrým a pohostinným ľuďom, ktorí tu žijú, zvykol som si rýchlo. Vďaka Bohu.

Pôsobili ste istý čas v hudobnej skupine Trio Tropar. Potom ste sa rozhodli vydať na sólovú dráhu. Prečo?

Mám mnoho aktivít a musel som sa rozhodnúť upustiť z niečoho. Spravil som tak s Trio Tropar. Urobili sme pre okres Svidník veľký kus práce, ale o tom nech hovoria iní ľudia... Spievam sám, ale učím aj mládež zo Stropkova, ktorá úspešne reprezentuje našu slovanskú kultúru.... Ich mená sú Ján Berezny a dievčenská skupina KALINA.

Spracovala: Jana Savčáková

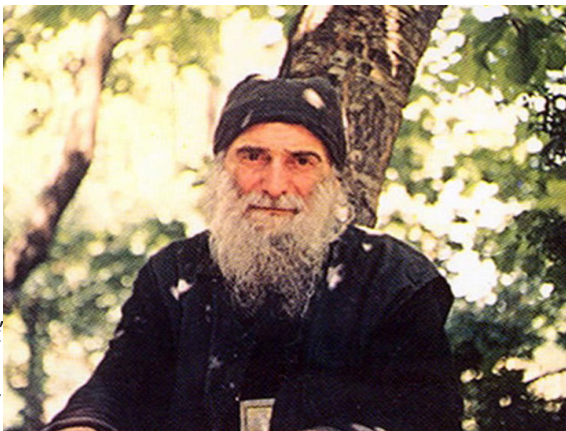

„Už ste mi pomohli“ Nové svedectvá o prepodobnom Havriilovi (Ugrebadze)

V našom živote sa často odohrávajú rôzne situácie, ktoré nám spôsobujú radosť, no postupom času upadnú do zabudnutia. Tak by to bolo aj v mojom prípade, keby nebolo večera 13. júna 2018.

V rodnej dedine starca Havriila Kakabeti sme s priateľmi sedeli v altánku vo vinici a spomínali na rôzne príbehy zo života prepodobného. V srdciach sme pociťovali obrovskú radosť a vedeli sme, že v tejto chvíli je báťuška Havriil s nami. Môj priateľ povedal, že určite niet v Gruzínsku veriaceho, ktorý by niekedy nepocítil pomoc a podporu od starca Havriila. „Áno,“ povedal som iba tak a začal som rozprávať môj zážitok, ktorý sa mi stal pred niekoľkými rokmi.

Bola jeseň roku 2004. Jeseň samotná je v Gruzínsku sviatok, a tým viac aj v Kachetii, v kolíske hrozna a vína. Na dedine je vždy veľa práce. Snažil som sa pomáhať svojmu otcovi, ktorý sa veľmi tešil z toho, že mám aj ja z roboty vo vinici takú radosť ako on. Chcel ma všetko naučiť a všetko mi ukázať. Mal som vtedy 11 rokov. Boli to roky, kedy všetci žili ťažko, a preto sa snažili ako - tak pomôcť svojej rodine a blízkym. Ja som nebol výnimkou. Nie iba vinica bol môj rajón, no nebál som sa hocijakej inej práce. V tú jeseň som zbieral melóny a skladal na auto, ktoré ich malo odvieť. A zrazu človeku, ktorý nám podával melóny, vypadol jeden z rúk. Chytil som ho, no skrútil som sa od bolesti. Báľ som sa, že rodičia sa budú o mňa báť a odvezú ma do nemocnice. Zatajil som všetko, no ako to býva, neskôr sa o všetkom dozvedeli. Lekári ma vyšetřili. Diagnóza bola nekompromisná. Prolaps obličiek. Nasadili liečbu a pustili ma domov. Dni plynuli ako voda, no bolesť neprestávala.

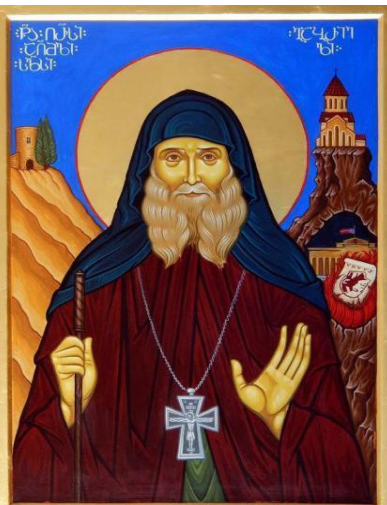

V izbe som si všimol pri ikonách fľaštičku so svätým myrom z mošči starca Havriila a spomenul som si, ako mi na jednej exkurzii rozprávali, že myro robí zázraky, pretože je z miesta, kde sa nachádzajú svätcové ostatky. Pamätám si, že nám ukázali hrob a fotografiu tohto svätého človeka. Viem, že som niekoľko minút pozeral na fotografiu báťušku Havriila a chcel som ho objasť. V tej chvíli som sa rozhodol, že bolestivé miesto si natriem svätým myrom. Ráno som už necítil žiadnu bolesť, ale vďaka svojej hlúposti som nepomyslel na to, prečo ma obličky prestali bolieť. Celý deň som behal, hral sa a večer som opäť pristúpil k ikonám a zobral myro od starca Havriila. Chcel som si znovu ako minule natrieť miesto, ktoré ma bolelo. No povedal som si v duchu: „Nie otec Gabriel, nebudem vás vyrušovať, už ste mi pomohli.“ Ostal som zarazený, lebo som vedel, prečo bolesť prestala. Túto vetu som povedal zrejme tak nahlas, že to počuli aj moji rodičia, ktorí boli vo vedľajšej izbe. Ihneď pochopili, ako som tak rýchlo mohol vyzdraviť a spoločne sme ďakovali Bohu a starcovi Havriilovi za pomoc.

Na nasledujúci deň som išiel do nemocnice na kontrolu. Žiadny prolaps obličiek! Lekári sa nestačili diviť. Z očí nám vyhlkli slzy radosti. Odvtedy prešlo niekoľko rokov a ja som už bol priam spätý s monastierom Samtavro a prepodobným Havriilom. Bolo to veľké šťastie pracovať na filme o starcovi. Odkedy som začal chodiť na natáčanie filmu do monastiera Samtavro, tak som bol svedkom nie jedného zázraku, ktoré urobil prepodobný báťuška.

Pamätám si, ako sme natáčali rozhovor s duchovníkom monastiera archimandritom Lazárom (Gagnidze). Svoje slová zakončil tým, že aj on stále cíti prítomnosť starca Havriila. Dal nám blahoslovenie a odprevadil nás k východu, a v tom momente sa dvere sami otvorili. „Vidíte, báťuška sám otvoril dvere. Ako som hovoril, je stále tu! Nedivte sa, keby ste sa s ním stretli niekde na ulici a pozdravil vás,“ povedal otec Lazár. Bolo to neskutočné.

Prešiel mesiac. Išli sme na prezentáciu knihy „Diadém starca Havriila“ do Moskvy aj s mošcami otca Havriila. 26. decembra k nám prišli priatelia z Moskvy. Večer sme si rozprávali rôzne historiky a plánovali sme, že sa stretneme na Roždestvo Isusa Christa. Jeden z nich sa ma spýtal, či je tu dovolené jesť rybu počas pôstu. Na to sme ja aj môj kamarát Georgij Abaiadze povedali, že po 25. decembri do Roždestva ryba nie je dovolená. „Prečo?“ spýtal sa nás. A tak sme sa rozhodli ukázať svoje hlboké teologické vedomosti a dvadsať minút sme vysvetľovali priateľom, prečo nie je dovolené jesť rybu. Hneď ráno sme odviezli sväté mošči do chrámu, kde sme boli až do večera. Unavení sme prišli domov. Všetci si ľahli spať, no nám s Georgijom sa veľmi nechcelo. „Dáme si čaj?“ spýtal som sa a položil som čajník na sporák. Zachcelo sa nám k čaju čosi aj zajesť. Otvoril som chladničku a uvidel som na tanieriku krevetky. Netrvalo dlho a krevetky sme s Georgijom zjedli, akoby ich ani nebolo. Dojedli sme a ľahli si spať. Aj na čaj sme zabudli! V noci som mal sen. Bol som v monastieri Samtavro a z kélije vyšiel starec Havriil.

Všetci bežali k nemu, aby im dal blahoslovenie. Vtedy báťuška povedal: „Kto môže ísť do obchodu? Roždestvenský pôst si bez krevetiek neviem predstaviť! Nieкто mi, prosím, prineste pečené krevetky.“ A neprestával hovoriť o tom, ako mu krevetky chutia a ja som stále červenel a červenel. Otvoril som oči a počujem chichot Georgia, ktorý mal rovnaký sen ako ja. Ničomu som sa potom už nedivil. Pociťoval som iba obrovskú pokoru a zároveň radosť. Táto radosť tá vždy naplňuje, keď si sa stretol so starcom Havriilom alebo on s tebou! V tom sne som sa ho chcel toho veľa spýtať, no nejaká sila mi to nedovolila... Lebo starec hovorí iba to, čo ti je na úžitok a čo ti osoží.

Často rozmýšľám, čo by som povedal starcovi Havriilovi, keby som sa s ním stretol naozaj, nie v sne. A vždy mi napadne iba jediná vec. Nemohol by som povedať nič iné, iba tichým šepotom „MÁM VÁS RÁD!“ A to preto, lebo Hospod' Boh, ktorému starec zasvätil celý svoj život, je LÁSKA.

Milí mládežníci, pripravili sme pre vás niekoľko rozhovorov s ľuďmi, ktorých možno poznáte, možno ste ich mená niekde počuli a niektorí sú vám úplne neznámi. V tejto rubrike vám predstaviam svoj život za hranicami Slovenska, miestnu Cirkev či chrám, ktorý navštevujú, a ktorý si budete môcť pozrieť aj vy, ak zavítate do ich končín. V tomto čísle na naše otázky odpovedá jeromonach Alexander (Haluška), ktorý žije v Moskve.

1. V úvode nášho rozhovoru Vás požiadam, aby ste sa nám trochu predstavili.

Som jeromonach Alexander (Haluška). Pochádzam z Radvane nad Laborcom, no v našej dedine nie je pravoslávny chrám, preto chodíme do chrámu v Zbudskej Belej (Medzilaborecký arcidekanát). Študoval som na gymnáziu v Medzilaborciach, potom som ukončil Pravoslávnu Bohosloveckú fakultu PU v Prešove. Momentálne som na doktorskom štúdiu na Obščecerkovnoj doktorantúre i aspirantúre imeni sv. Kirilla i Mefodija v Moskve. Je to duchovná vysoká škola založená pri Oddelení zahraničných vzťahov Moskovskej patriarchie.

2. Patrili ste na Slovensku do niektorej skupinky BPM; ako si na to spomínate?

S Božou pomocou som bol nápomocným pri znovuobnovení skupiny BPM v Medzilaborciach. Bola to mládežnícka skupina pre mladých pravoslávnych z celého arcidekanátu.

Na čo si spomínam najradšej? Bolo mnoho milých i úsmevných situácií, vážnych otázok i dostatok problémov, no všetko sme s pomocou Hospodina zvládali. Pamätám si na prvé stretnutie skupiny. Zišli sa rôzni ľudia, s rôznymi záujmami a talentami. No postupne sa formovali dobré vzťahy a priateľstvá, veď hoci sme boli každý iný, všetci sme mali spoločný cieľ - Christa. Myslím, že nebudem zveličovať, keď sa za seba vyjadrím a napíšem, že sa z nás sformovala pravoslávna rodina. Doteraz som vďačný a vážim si všetkých tých mojich blízkych, priateľov a mládežníkov, ktorí ma prijímajú ako člena svojej rodiny.

Čo sa mi navyše vrylo do pamäti, sú asi návštevy domovov dôchodcov, spoločné besedy s otcami duchovnými, najmä s o. Andrejom Gontom z detského domova (metropolita Rastislav), ktorého sme donekonečna naháňali a snažili sme sa čím viac načrieť z hĺbky a krásy Pravoslávia. Zvyčajne kňaz nabáda mládež, no u nás to bolo naopak, pretože tak pútavo o svätom Pravoslávii, povzbudivo o duchovnom živote a nadšene

o Christovi vedel rozprávať len o. Andrej.

Nezabudnuteľnými boli tiež koledovania na Roždestvo po cirkevných obciach či sviatok žien Myronosíc, ktorý má v mládežníckom prostredí vždy zvláštnu príchut' Paschálnej radosti a úcty k mamám a ženám. Promptné riešenia a kreatívne nápady o. Alexandra Zalevského, krásny mládežnícky chór (s ktorým verím, že budem mať tú česť sa spoločne pomodliť a poslúžiť svätú Liturgiu). Samozrejme naše najväčšie mládežnícke poslušanie bola organizácia súťaže „Prednes duchovnej poézie, prózy a spevu“.

Požehnané chvíle, na ktoré tiež spomínam v dobrom, boli roky, keď som pôsobil ako prezident nášho Bratstva. Božie blahoslovenije vyprosujem všetkým tým, ktorí vtedy pri mne stáli, i tým, ktorí naďalej pracujú v tejto oblasti. Slúžia Bohu i ľuďom. Je to veľmi vážne a seriózne poslanie.

3. Kde v súčasnosti žijete? Čo Vás na toto miesto priviedlo?

V súčasnosti žijem a pôsobím v Moskve. Ako som spomínal, študujem tu na doktorandskom štúdiu a tiež slúžim v Chráme svätiteľa Nikolaja Čudotvorca Myr - Iykijského v Kotelníkách, pri ktorom funguje Zastupiteľstvo Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve (Podvorie), a zároveň som tajomníkom nášho moskovského Zastupiteľstva. Prišiel som tu študovať a Božou prozreteľnosťou mi tu bolo dané aj miesto slúženia.

4. Predstavte nám mesto/miesto, kde pôsobíte, žijete; čím Vás očarilo; čo by ste naisto ukázali kamarátom, ktorí k Vám prídu na návštevu?

Moskva je obyčajné európske veľkomesto, s neobyčajne veľkým počtom pravoslávnych chrámov a monastierov. Je to veľmi starobylé mesto a jeho dejiny siahajú do 12. storočia. História Ruska, a teda aj Moskvy je veľmi úzko spojená s Pravoslávím. Súčasný počet obyvateľov prevýšil 12 000 000 ľudí s trvalým pobytom. Okrem toho k tejto cifre treba pripočítať ešte niekoľko tisícok ľudí, ktorí prichádzajú do Moskvy za prácou z predmestí. Moskovské metro prepraví za deň približne 6 000 000 pasažierov. V Moskve je mnoho pekných miest, ktoré stojí za to navštíviť. Chrám sv. Vasilija Blaženého, Kremel', Červené námestie, katedrálny Chrám Christa Spasiteľa, Arbatská ulica, Tretiakovská galéria a Novodevičí monastier. Tieto miesta patria k najviac navštevovaným pamiatkam, no okrem nich je v Moskve mnoho zaujímavých vecí a pamätihodností. Veľmi zaujímavé bývajú pútnické cesty po veľkých moskovských monastieroch.

Napríklad:

- v Sretenskom monastieri sa nachádzajú čestné mošči sv. novomučeníka Ilariona Verejského, kópia čudotvornej ikony Vladimírskaj Bohorodičky, kópia Turínskej plaščenice a krásny novovybudovaný Chrám svätých ruských novomučeníkov a vyznávačov.

- Pokrovský ženský monastier, ktorý uchováva čestné mošči sv. pravednej Matrony Moskovskej.

- Novospasský monastier, v ktorom sa nachádza záračný spisok ikony Presvätej Bohomatký „Vsecarica“, a tiež rodová hrobka rodu Romanovovcov.

- Vysokopetrovský monastier postavený v krásnom Naryškynskom barokovom slohu sa tiež pýši starobylým Chrámom sv. Petra, metropolitu moskovského a môžete sa tam tiež pokloniť jeho svätým ostatkom. Okrem toho sú tam aj relikvie sv. apoš-

tolov Petra a Pavla, sv. Spiridona a sv. Mitrofana Voronežského a zázračná kópia Tolgskej ikony Presvätej Bohorodičky.

- Ženský Monastier Roždestva sv. proroka Joana Predteči, Roždestva Presvätej Bohorodičky, Alexejevskij monastier a za zmienku tiež stoja podvoria veľkých ruských monastierov.

- V Chráme Vseh skorbjaščich na Bolšoj Ordynke sa nachádza rovnomenná zázračná ikona Matky Božej a v Chráme proroka Iliju v Obydennom pereulke je zázračná ikona Nečajannaja radost'.

- Asi 70 km od Moskvy sa nachádza Svjato Trojice-Sergejeva lavra s mošcami sv. prepodobného Sergija, igumena Radonežského.

Samozrejme takto by som mohol pokračovať skoro donekonečna, lebo tu v Moskve je nekonečne veľa chrámov, cirkevných i svetských pamiatok. Sláva Bohu!

5. Predstavte nám chrám, ktorý navštevujete; komu je zasvätený; aké „poklady“ ukrýva (ikony, mošči,...). V akom jazyku sa slúžia bohoslužby?

Slúžim v Chráme svätiteľa Nikolaja Myr-lykijského v Kostelníkách. Je to v centre mesta, v časti, ktorá sa nazýva Taganka. V našom susedstve sa nachádzajú 2 chrámy Podvoria Bulharskej Pravoslávnej cirkvi, Podvorie sv. Hory Athos, neďaleko je Podvorie Srbskej Pravoslávnej cirkvi a Pokrovský ženský monastier s ostatkami sv. Matrony Moskovskej.

Chrám bol postavený v 18. storočí ako rodinný chrám kupcov Stroganových. V 30-tych rokoch 20. storočia bol komunistami zatvorený a prerobený na laboratórium na výskum pôdy. V roku 1990 bol chrám v dezolátnom stave vrátený Pravoslávnej cirkvi a v roku 1999 sa chrám stáva podvoriem Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku. V chráme sa nachádza bočný oltár zasvätený prepodobným otcom Zosimovi a Savatijovi Soloveckým a do revolúcie sa tu ešte nachádzal malý prístavný oltár sv. prepodobnej mučenice Evdokie.

V našom chráme sa nachádzajú častice mošči sv. Nikolaja, mučenice Ľudmily, českej kňažnej a sv. mučeníka Vjačeslava (Václava) českého, sv. Nektária Eginského, sv. Alexandra Nevského, sv. Petra a Fevronie Muromských, sv. Inokentija Penzinského, sv. veľkomučenice Varvary a sv. Alexija Totha. Ostatky svätých sú uložené tak, aby ktokoľvek zájde do chrámu, mal možnosť sa im pokloniť a pomodliť sa k nim i k Bohu. Chrám je otvorený každý deň od 11. - 19. hodiny.

Okrem ikon sv. Ľudmily a Vjačeslava sú tu ešte ikony sv. Rastislava, kniežaťa veľkomoravského, sv. Cyrila a Metoda a Lucinská ikona Bohorodičky. Ruskí veriaci veľmi uctieujú aj zázračnú Kazanskú ikonu Bohorodičky.

V našom chráme slúžime po cirkevnoslovansky, česky, ak je potrebné anglicky, ale bohoslužby môžu byť v rôznych jazykoch. Vždy to záleží od hostí, ktorí sa momentálne na Podvorí nachádzajú, keďže Podvorie je platforma, na ktorej sa stretáva mnoho ľudí z rôznych častí sveta. A skoro som zabudol, nemáme problém ani so slovenským jazykom ;)

Správcom nášho chrámu a zároveň predstaviteľom Jeho Blaženosti Rastislava, metropolitu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku je archimandrita Serafim (Šemjatovský) a okrem mňa tu slúžia ešte dvaja duchovní.

6. Predstavte nám Váš každodenný život; alebo opište jeden deň, ako u Vás vyzerá?

Každodenný život? No, to nebude také jednoduché, pretože nehládac na to, že žijem v monastieri, slúžim, ako som už spomínal na našom Podvorí, preto aj mnohé moje poslušanije – práca je s tým spojená.

Okrem toho, že študujem, tak ako každý kňaz slúžim bohoslužby. Stretnutia s ľuďmi a duchovné rozhovory alebo spovede sú u nás skoro na dennom poriadku. Vedím na farnosti prípravu rodičov, krstných rodičov a dospelých ku krstu (apropo prípravy pred krstom sú v Rusku povinné pre všetkých), poslušanija spojené so Zastupiteľstvom našej cirkvi, preklady textov, často sprevádzam oficiálne delegácie alebo hostí Podvorí, spolupracujem s veľvyslanectvami a mnoho iného sú každodennou súčasťou môjho slúženia.

7. Máte nejaký odkaz pre čitateľov Istiny, mládežníkov, členov Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku?

Radosti moje, mládežníci a istiňáci, majte vždy na pamäti, že práca, ktorú robíte, poslušanije, ktoré nesiete, je veľmi dôležité. Netraťte sily na nekonečných pesimistov a ľudí, ktorí vravia „To sa nedá. Je to zbytočné. Nie sú peniaze.“ Nenechajte sa nikým a ničím znechutiť. Hľadajte, aby sa nikto nikomu neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte o dobro medzi sebou i voči všetkým. Ustavične sa radujte. Neprestajne sa modlite. Za všetko vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Christovi Isusovi. (1 Sol 5, 15-18).

Za rozhovor ďakuje **Zuzana Petrovajová**

Z dejín monastierov na Kalábrii

Kalábria, špička talianskej čižmy, bola v 3. storočí pred Christom na špici dejín. O domovské právo sa tu s italickým kmeňom Bruttov bili grécki kolonizátori, ktorí verili, že rynčanie ich zbraní je milé božiemu sluchu. Príkaz osídliť úrodné kraje južnej Itálie vraj vyšiel priamo z chýrnej veštiarne v Delfách, kam si chodili po radu aj grécki oikisti, zakladatelia sídel. Kde sa dvaja bijú, tretí víťazí. Darmo sa Gréci spoliehali na pomoc epirského kráľa Alexandra Molossa, aj ten padol v bitke s Bruttami pred bránami Pandosie. Písal sa rok 331 pred Christom a vedúci ťah na šachovnici dejín mal patriť Rimanom. Hrdí Bruttovia odolávali rímskej orlici až do 1. storočia pred Christom, kedy sa územie dnešnej Kalábrie stalo rímskou kolóniou.

V kresťanských časoch zažiarilo v meste Scylletium (jeho ruiny ležia v katastri dedinky Roccelletta blízko mesta Catanzaro, dnešného administratívneho centra Kalábrie) veľké svetlo. Narodil sa tu Cassiodorus Senátor, schopný politik v službách ostrogótskeho kráľa Theodoricha, milovník antickej múdrosti i Božieho slova. Prameň Ortodoxie však mútil kal stále živej ariánskej herézy. Germánskym vodcom zvyknutým na silu mytologického meča nadmieru vyhovovalo vidieť v Christovi antickeho poloboha – viac než človeka a menej než Boha, ako to učil Arius. Ale klin sa klinom vybija a zbožný Cassiodorus bojoval s herézou jej vlastnými zbraňami. Po návrate z Konštantínopola zavesil politiku na klinec a zaumienil si, že cieľom jeho života bude hľadanie jediného pravého Boha tam, kde Ho primo intuitu, na prvý pohľad, nenájdeme ani pod lupou – v pohanských knihách.

Okolo roku 544 Cassiodorus premenil svoje pozemky na pobreží Jónskeho mora na monastier zvaný Vivarium (doslova: miesto pre život). Nové bratstvo však neprijalo racionálne a prakticky orientovanú benediktínsku regulu, ale pod Cassiodorovým vedením pestovalo duchovný odkaz učeného východného mnícha Jána Kassiána, ktorý sa narodil v 4. storočí po Christovi na území dnešnej rumunskej Dobružde (môže byť teda považovaný za východného latinského otca). Cassianus je derivátom slova cassus, čiže prázdny. Ján Kassián, ktorého vysvätil za kňaza sám svätý Ján Zlatoústý, chcel byť prázdny od hriechu. Od hriechu vyprázdnený, ale plný múdrosti. Idea založenia monastiera, v ktorom by sa Christove sviece obrazne napájali svetlom pohanskej vzdelanosti, sa páčila pápežovi Agapetovi. Rodenému Rimanovi, ktorý chcel v meste antických cisárov v spolupráci s Cassiodorom otvoriť kresťanskú školu s veľkou knižnicou. Agapetus I. však v roku 536 skonal v Konštantínopole a myšlienku kresťanskej akadémie sa v starom Ríme celkom nepodarilo dotiahnuť do konca. Cassiodorus si plnil sny v kalábrijskom Vivariu, ktorého bibliotéka vydržala až do začiatku 7. storočia. Vivarium zaniklo a na Západe zvíťazil Benediktov ideál: menej asketický, menej orientálny, ale stále pravoslávny.

Faklá Pravoslávia zhasla s expanziou germánskych konvertitov, ktorí boli navonok ortodoxní, v ich srdciach však tleli čierne uhľíky arianizmu. Túžba žiť kresťanstvo len naoko, polovičato. Ťažko skryť oheň do kocky ľadu! Od indolencie voči dogmatickým odchýlkam zachránilo Kalábrijcov byzantské domínium. Grécka viera tu nanovo zapustila korene. A nielen viera, ale aj jazyk. V provincii Reggio Calabria môžeme naraziť na trinásťtisícovú enklávu rodených hovorcov kalábrijskej gréčtiny. Helenofónni Kalábrijci (Grecanici) v priebehu dejín len ťažko odolávali italianizácii a náruči Vatikánu. Keď taliansky čitateľ v roku 1977 otvoril prvú modernú gramatiku italogréckych dialektov z pera „archeológa slov“ Gerharda Rohlfsa, neubránil sa pocitu, že vstúpil do skanzenu, nad ktorým visí Damoklov meč ignorancie. Jazyku kalábrijských Grékov dal červenú už Mussolini a miesto v médiách nemá ani dnes. A predsa na súčasnej Kalábrii nájdeme axis mundi, priesečník medzi nebom a zemou, ktorý si pamätá dávnu slávu. Živú oázu byzantskej spirituality a štafetu slávy Vivaria, ktorá pod egidou Rumunského arcibiskupstva v Taliansku víta všetkých ľudí dobrej vôle. Je to monastier v dedine Bivongi vzdialený len 76 kilometrov od Catanzara. Aký príbeh nám rozpráva toto starobylé miesto modlitby?

Sme v 11. storočí, na prahu veľkej schizmy. Kronikári píšu 23. február 1054 a v kalábrijskom mestečku Stilo odovzdáva dušu Hospodinovi mních s povestou svätosti Ján (v taliančine Giovanni) Theristis. Nenávisť moslimských Saracénov pocítil na vlastnej koži. Jánovu matku odvliekli do otroctva do sicílskeho Palerma. Tehotná otrokyňa v roku 995 priviedla na svet chlapca, budúceho pravoslávneho mnícha. Malý Giovanni vyrastal v islamskom prostredí, ale vďaka matke si zachoval kresťanskú vieru. Keď mal 14 rokov, na

matkino naliehanie ušiel z „jamy levovej“ a prekročil Messinskú úžinu na provizórne postavenej malej plti bez vesiel a plachty. Jeho jediným spoločníkom (a majetkom) bol malý krížik, pamiatka na mamu. V hagiografických prameňoch sa uvádza, že Giovanniho takmer dolapila saracénska galéra. Boh však nedopustil jeho skazu. Chlapcova loďka zmizla z dohľadu nepriateľa a náhle zmenila smer. Giovanni Theristis sa zázračne vylodil na mieste kalábrijskej dediny Monasterace (áno, v preklade to znamená monastierik). Chlapec oblečený podľa moslimského úzu vzbudzoval v obyvateľoch podozrenie, doviedli ho preto k miestnemu biskupovi. Mladík neoblomne žiadal o krst a udivil vladyku odpoveďami hodnými skúseného igumena. Igumenskú hodnosť si vyslúžil po rokoch, keď už bol súčasťou komunity v okolí mesta Stilo.

Nastal čas žatvy. Igumen Ján si vzal so sebou víno a bábovku, ktorú rozdával roľníkom pracujúcim na blízkych poliach. Jedného dňa, keď políčka zasiahla búrka a hrozilo, že ľudia prídu o úrodu, zopál ruky k nebu. Jánova modlitba spôsobila, že pšenica

zostala nedotknutá, hoci padali krúpy. Majiteľ polí ich po tomto zázraku daroval monastieru a Giovanni si vďaka pomoci roľníkom vyslúžil grécky prídomek Theristis, čiže kosca (v taliančine mietitore, po latinsky messor).

„Božieho kosca“ v roku 1054 chcela skosiť Zubatá, ale nemala nad ním moc. Zomrel v povesti svätosti, o čom sa na vlastnej koži presvedčil aj prvý normanský vládca Sicílie Roger II. (vládol od roku 1130 a jeho podobizeň je zvečnená na známej byzantskej mozaike v katedrále v Palerme). Roger mal podľa tradície nevyliciteľnú ranu na tvári, ktorej sa nevedel zbaviť. Dotkol sa rúcha svätého Jána a vyzdravel. Na mieste jaskynky a malého prameňa, kde san Giovanni pustovníčil, po jeho smrti vyrástol monastier, ktorý si zachoval pravoslávnu vieru až do roku 1579. Pápež Gregor XIII. vtedy zreformoval baziliánsky rád a monastier bol administratívne subordinovaný gréckokatolíckej cirkvi. Jeho smutný osud spečatili banditi, ktorí sväté miesto opakovane plienili. Zúfale bratstvo po roku 1662 hľadalo útočisko v susednom kláštore v Stilo, kam preniesli mošči svätého Jána spolu s ostatkami dvoch ďalších italogréckych monachov z Kalábrie z prelomu 10. a 11. storočia, Nicolu (Nikolaja) a Ambrogia (Ambróza). Monastier chátral a po roku 1980 ho poslední majitelia darovali obci Bivongi, aby sa zbavili „neužitočného balvanu“...

Na lepšie časy začalo monastieru svitať po roku 1990. Ten je medzníkom jeho renovácie. O štyri roky sem začali prichádzať prví mnísi z hory Athos. V roku 1995 ho Bivongi dalo do správy Gréckej pravoslávnej arcieparchie Talianska a Malty. Prvý monastier na talianskom území, ktorý v modernej ére obývali athoskí mnísi, v roku 2001 poctil návštevou ekumenický patriarcha Bartolomej. Rekonštrukčné práce však trvali až do roku 2002, kedy sa konečne zaskvel do krásy aj hlavný monastiersky chrám, katholikon. V roku 2008 prišlo k zmene jurisdikčného statusu a monastier svätého Jána Therista obklopený divokými úžinami údolia Vallata dello Stilaro, opustený Grékmi, prevzal pod svoj omofor rumunský arcibiskup Itálie Siluan. Na čele bratstva stojí jeromonach Iustin.

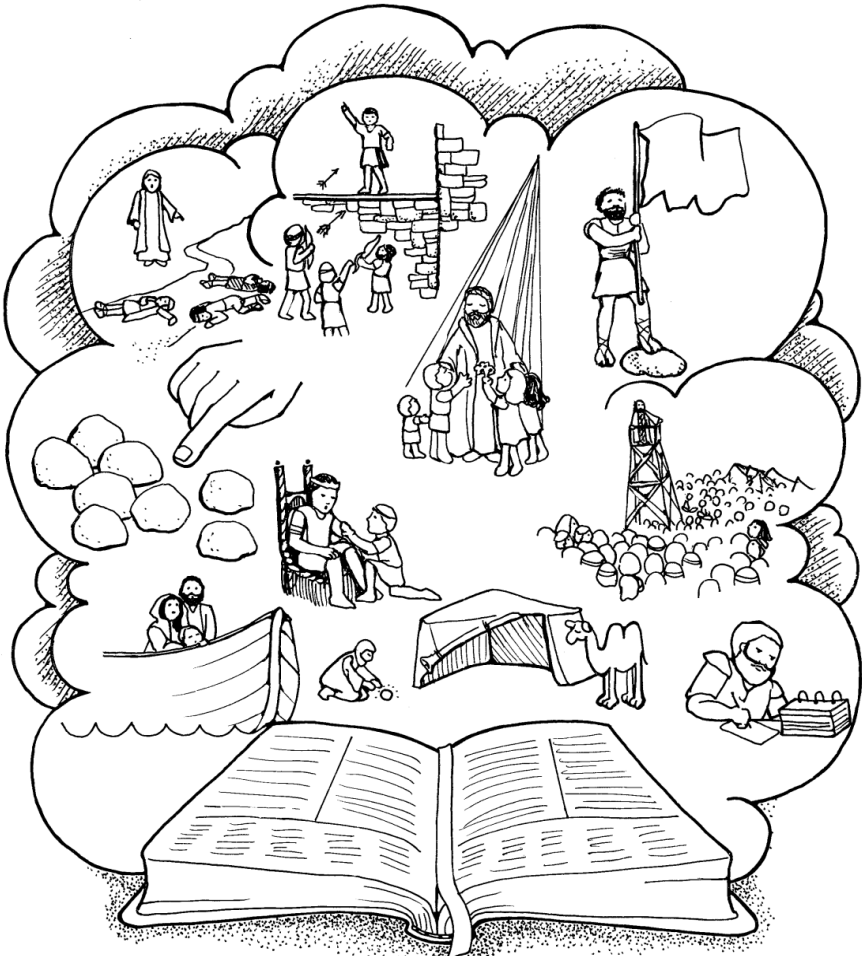
Obnovený mužský monastier, v ktorom kedysi žili ako jedna rodina pravoslávni mnísi gréckeho i latinského jazyka, je architektonickou fúziou byzantských a normanských prvkov. Z 2. polovice 11. storočia pochádzajú ruiny niekdajšieho konventu a katholikon (interiér chrámu však pochopiteľne nahlodal zub času a prešiel prestavbou v duchu kánonickej pravoslávnej ikonografie). V novembri 2018 rumunský patriarcha Daniel daroval monastieru v Bivongi kalich a diskos. Monastier svätého Jána je jediným fungujúcim

monastickým organizmom byzantskej ortodoxnej tradície v tomto kúte Kalábrie. Zvyšné štyri desiatky monastierov, ktoré tu stáli ešte na začiatku druhého kresťanského milénia, spia pod nánosmi prachu, stáročia a ľudskej ľahostajnosti.

OVEČKA 1,2

Milé deti! V novom roku 2019 dostala naša DETSKÁ STRÁNKA nový názov: OVEČKA.
Opäť sme si pre vás pripravili zaujímavé príbehy, pesničky, tajničky, hry, omalovanky,
súťaže a veľa iných zábavných úloh. Tešíme sa na spoluprácu s vami!

BIBLIA

Učíme sa cirkevnoslovenský jazyk (CYRILIKU)

Poznáme už tieto písmená:

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ж ж	З з	И и	Ї ї
A a	B b	V v	H h	D d	E je	Ž ž	Z z	I ji	I ji

❖ Nájdi správny význam slov. Vyfarbi ich rovnakou farbou a spoj čiarou.

ИСТИНА istina	ЗАПОВЕДЬ zápoviď	Бог Vševládca	приказание prikázanie
ЖЕЗЛ žezl	АНГЕЛ ánhel	добрé skutky	анжел posol
БЛАГОДАРИТИ blahodaríti	ВСЕДЕРЖИТЕЛЬ Vsederžitel'	д'akovat'	бискуп biskup
ГОРДЫНЯ hordýňa	ДОБРОДЕЯНИЕ dobrodějáníje	palica prút	правда pravda
ЕПИСКОП jepískop			пýча pýcha

Učíme sa cirkevnoslovanský jazyk (CYRILIKU)

К, к К, к

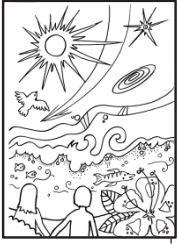
К к

К к

SLOVNÍČEK

SLOVO	VÝSLOVNOSŤ	VÝZNAM
КАДІЛО	kadílo	kadidlo
КАЈАТІСА	kajátisja	kajať sa, vyznávať hriechy
КЭСАРЬ	késar (mäkký znak)	cisár
КІТЪ	kít	veľryba
КНЪЗЬ	kňáz (mäkký znak)	knieža, panovník
КОВЧЕГЪ	kovčéh	archa (zmluvy), archa (Noemova)

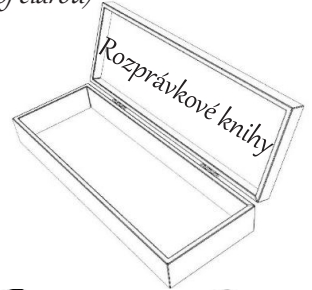
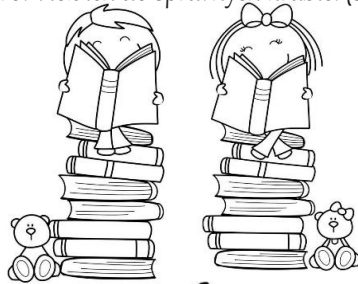
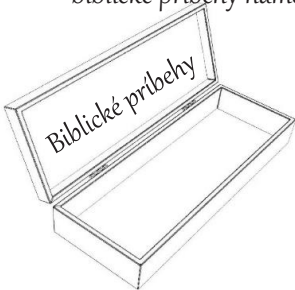
Úlohy pre škôlkarov

- ❖ Spoj čiarami udalosti, o ktorých sa v Biblii dočítaš.
(Porozprávajte o nich deťom)

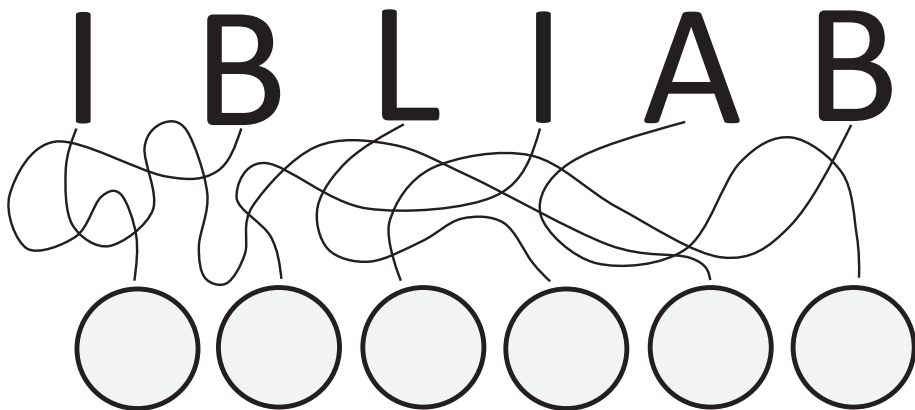
- ❖ Deťom sa pomiešali knižky. Pomôžeš im? Rozprávkové knihy vyfarbi nazeleno a biblické príbehy namodro. Vlož ich do správnych krabíc. (Spoj čiarami)

- ❖ Vyfarbi obrázok. Pozoruj obrázky, ktoré sú nakreslené na oblečení detí a porozmýšľaj, v ktorých biblických príbehoch sa s nimi môžeš stretnúť!

- ❖ Usporiadaj pomiešané písmenká a prečítaj vzniknuté slovo.

Úlohy pre školákov

- ❖ Skús rozšifrovať úryvok z Biblie. (Ž 118(119)-72)

НІ КРІІ КТОРВ СІ ІІ ДА І,
JE PREI IŇIA IIAU
A KRI IIIŇS IŇ IIAIA
A SRIEIRA.

❖ VYLÚŠTI TAJNÍČKU!

Odpovedz na otázky. Zakrúžkuj správne písmená, a potom ich vpiš do voľných okienok.

- 1) Biblia je pre kresťanov najdôležitejšia kniha na svete.
- 2) Slovo Biblia pochádza z gr. slova „biblos“ (knihy).
- 3) Svätí Cyril a Metod boli bratrancei.
- 4) Sv. Cyril a Metod preložili Bibliu do staroslovienskeho jazyka.
- 5) Biblia sa delí na Starý a Nový Zákon.
- 6) Starý Zákon nám hovorí o živote Isusa Christa.
- 7) Starý Zákon obsahuje 39 kníh.
- 8) Nový Zákon obsahuje 27 kníh.
- 9) Biblia obsahuje 60 kníh.
- 10) Máme 4 Evanjeliá: podľa Matúša, Marka, Lukáša a Jána.
- 11) Prorocké knihy v SZ sa delia na knihy veľkých a malých prorokov.
- 12) Prorok Daniel patrí medzi malých prorokov.
- 13) Prorok Zachariáš patrí medzi veľkých prorokov.
- 14) Aj Starý aj Nový Zákon obsahuje Historické knihy.
- 15) Starý Zákon nám hovorí o histórii Izraelského národa.
- 16) Bibliu v minulosti zapisovali na kameň, papyrus aj pergamen.

ÁNO NIE

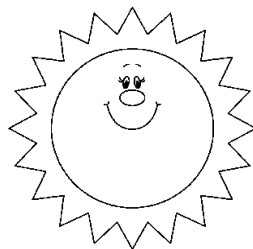
B	P
I	O
M	B
L	C
IA	IE
V	J
E	A
K	S
Z	N
I	U
H	T
Y	A
F	K
N	R
Í	E
H	Č

Krátke poučenia

HÁDKA MEDZI VETROM A SLNKOM

Rozhnevaný severný vietor sa raz hádal so slnkom, kto z nich je silnejší. Dlho sa medzi sebou hádali, až sa rozhodli ukázať svoju silu na jednom okoloidúcom.

Vietor povedal: „Ja z neho za okamih strhnem plášť!” A začal fúkať. Fúkal veľmi silno a dlho, ale muž sa len silnejšie zababušil do svojho plášťa. Vtedy začalo slnko zohrievať pútnika. Mužovi bolo čoraz teplejšie. Najprv si spustil golier, potom si rozopol plášť, a nakoniec si ho vyzliekol a niesol ho v ruke. Slnko povedalo vetru: „Vidíš, dobrom a láskou môžeš dokázať oveľa viac ako násilím.”

SKÚPOSTĽ, DAJ MI VEĽKÚ MISKU

„SkúpostĽ, hej, skúpostĽ, daj mi veľkú misku!”

„Nedám, potom mne nezostane!”

„SkúpostĽ, hej, skúpostĽ, tak mi daj menšiu misku!”

„Ani menšiu nedám!”

„SkúpostĽ, hej, skúpostĽ, tak mi daj najmenšiu misku!”

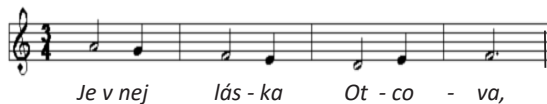
„Povedala som, že nedám, tak nedám!”

„Nedaš, tak nedaj. Ako chceš. Tu máš teda koláčik!”

„Daj! A prečo iba jeden? Ved' ty si štedrosť!”

„Chcela som ti dať viac koláčikov, ale ty si mi nedala žiadnu misku!”

Tak skúpostĽ potrestala samú seba!

BIBLIA

*//: Biblia je kniha kníh.
Zastav sa na okamih.
Božie Slovo prečítaj.
Navždy si ho pamätaj. ://*

Je v nej láska Otcova,
a tiež múdrosť Isusova.
Ako stvoril Boh svet náš,
ako správať sa ty máš. *//:R://*

Ako archa plávala,
holubica vzletela.
Olivovú vetvičku,
prinesla v zobáčiku. *//:R://*

Možíš more rozdelil,
Jonáš v rybe sa modlil.
Daniel s levmi v jame bol,
Boh im všetkým pomohol. *//:R://*

Je v nej dávna minulosť,
prítomnosť aj budúcnosť.
Život Christa na zemi,
keď prišiel za rybármi. *//:R://*

Nahrávku pesničky si môžete vypočuť na stránke:
<http://pravoslavie.eu/pravoslavie-piesne/biblia/>

pripravila mátuška Natália

Гелена Гіцова
-Міцовчінова

Дзвіночок

Порошковим цукрём
долина посята,
бо летять радостны
Рождествены свята.

Уж Рождество Твое
кажде село співають,
Сына породила
нам Пречіста Діва.

І радостна вість уж
пронесла ся світом,
же у домі сяе
Віфлеемске світло.

Може десь овечкы
пасуть ся на лужку,
вітай меджі нами
маленькый Ісуску.

Радостна новина
летить споза моря,
же в небі місячнім
звiзды ясні горять.

Та і на стромику
свiчки розгоріли,
Ісускови сердца
діти отворили.

При яслічках в церквкы
новині зрадiли,
як Сына Божого
спати увiділи.

Уж і бетлегемці
дзвінком зачерькали,
бо ся дару з неба
люде дочекали.

Летить світом нова
радость
і справа і зліва,
бо у яслях краля-кралiв
породила Діва.

Із новинов ангел з неба
уж по світі літатъ,
же в яскыни ся народив
Выкупитель світа.

Царя-царiв у обыстю
з радостiв вітайте,
і Рождество Твое, Хрiсте,
ёму заспiвайте.

Нашы сердца Отця, Сына
благодать зогрiє,
хоць у тиху ніч морозну
сонечко не грiє.

Людмила Шандалова

Йорданьскы воды

Йордане, Йордане
з твоiх вод повстане
наново душа зроджена

В покорі през тихо
мыє ся од грiхов
а буде з Хрiстом доведна

Пророка ступляі
памяташ при краі
про ёго діла великы

Над тобов, Йордане
дух святий остане
од днесь а буде во вікы

(Dokončenie)

Na Teba, Bože, sa nádejam (22. časť)

Záver siedmeho žalmu (v. 18) je Dávidovým vrúcnyim vyznaním: „И сповѣмся гдѣви по правдѣ егво и по имену гда вѣшнѣгво.“ (Vyznám sa Hospodinovi podľa Jeho spravodlivosti a menu Hospodina najvyššieho spievam.) Vyznanie Bohu ukončuje tento žalm. Vyznanie sa vo Svätom Písme chápe ako pochvala a oslávenie, pretože ten, kto chváli, ten vyznáva alebo priznáva, že chválený je hoden všetkých chvál a pôct.

Keď sa môj zápas takto skončil, akoby hovoril prorok Dávid, chcem vzdať Bohu vďačnosť za Jeho spravodlivý súd a rozhodnutie. Budem spievať Jeho menu vďaky za víťazstvo, ktoré mi daroval, pretože som vzýval Jeho meno (*Hospodine, Bože môj*) a On mi pomohol. Ak je teda Jeho meno tak mocné, tak kto sa nebude báť Hospodina? – Toho, ktorý je nad všetkým, nad všetkými, vyššie než nebesá.

Musíme však hneď poznamenať, že vyššie uvedené slová vyznania nie sú slová človeka, ktorý sa teší cudzej smrti, a vôbec nie, preliatej krvi vlastného syna – inak by prorok nadšene spieval a radoval sa, a nie žialil v deň víťazstva, ako to čítame v Písme: „Syn môj, Absolón; syn môj, syn môj, Absolón! Keby som ja bol zomrel namiesto teba, Absolón, syn môj, syn môj!“ (viac pozri 2Kr/2Sam 18, 19 – 19, 9). Toto sú slová muža, ktorý prijal všetko to, čo sa udialo, ako Božie rozhodnutie, ako spravodlivé dopustenie pre hriešnikov.

Vyznám sa Hospodinovi pre Jeho spravodlivosť, t.j. budem chváliť a oslávim Boha, ako sa to patrí pre Jeho spravodlivosť, ktorá tak ohromujúcimi skutkami vyslobodzuje spravodlivých a karhá bezbožných. *A menu Hospodina na-*

jvyššieho spievam, t.j. chválitebnú pieseň prinesiem najvyššiemu Vladárovi a Sudcovi, ktorý sedí na najvyššom tróne.

Čo priviedlo Dávida k týmto záverečným slovám? Viera v nemennosť, nevyhnutnosť a neodvratiteľnosť záhuby pre jeho nepriateľov. Viera v ňom vzbudzuje neobyčajné pozdvihnutie ducha a je prameňom zostavenia chválitebného žalmu na počesť Boha ako Dobrodincu, Zástancu a Obhajcu spravodlivosti. Prorok Dávid oslavuje Hospodina udivený Jeho spravodlivosťou a veľkou trpezlivosťou. Nehovorí vyznávam sa, no vyznám sa, čím poukazuje, že aj po tom, čo od Boha dostane blaho, pomoc, ochranu, bude Mu ďakovať. Nie preto, že by si to Hospodin vyžadoval, ale preto, lebo je to osožné pre samotného človeka. Boh si veľmi želá, aby sme prospievali v cnostiach. A tomu nič tak nenapomáha ako časté rozhovory s Bohom – neustále prosby, vďaky a chvály.

Siedmy žalm je nádherným učeníom o Božej spravodlivosti a o nádeji človeka na ňu. Ktokoľvek cíti úzkosť, ktokoľvek je zronený, že sa mu nedarí, ktokoľvek je prenasledovaný vnútornými (myšlienky) či vonkajšími (neprajní ľudia a pod.) nepriateľmi, každý môže a mal by svoju nádej klásť na Hospodina. V ňom je spravodlivosť pre každého človeka. Preto napodobňovať by bolo múdre kráľa Dávida, ktorý sužovaný mnohými nepriateľmi, nepoddal sa žiadnemu zúfalstvu, naopak, neochvejne stál v nádeji na Božie spravodlivé rozhodnutie a súd, ktorým bude ukončené jeho trápenie a navráti sa mu jeho kráľovská dôstojnosť. Podobne ako tento zbožný múdry kráľ aj my pevne stojme v nádeji na Hospodina, najmä podľá Jeho svätej vôle, aby nám na konci vekov bola navrátená kráľovská dôstojnosť a synovstvo v Nebeskom kráľovstve Otca, Syna a Svätého Ducha. Amen.

Použitá literatúra:

Афанасий Великий, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОР ИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

Толковая Псалтирь с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясеново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.

(Dokončenie)

Kde hľadať pomoc?

Kým u nás nebudú otvorené kliniky ako tá, ktorá začala činnosť v Alžíre a v ktorej sa liečba závislí od „Facebook-u“¹, je potrebné po spozorovaní problému obrátiť sa na odborníkov, lekárov, ktorí vedia ponúknuť potrebnú liečbu i jej vhodný spôsob.

A či je odvykanie od „Facebook-u“, ale aj od Internetu ľahké a jednoduché? Samozrejme, že nie. Hoci si problém „fejsbukovania“ aj naďalej hľadá svoje stále miesto v oficiálnych klasifikáciách², to nezmenšuje skutočnosť a problémy, ktorých prekonávanie vyžaduje veľa krokov. Každý z nich si okrem odborného dohľadu vyžaduje aj čas. Keď na niečo potrebujeme čas, vtedy je potrebná aj vôľa pacienta prejsť týmto procesom. To, čo sme napísali v tejto knihe, môže byť stimulom, aby sa niekto zamyslel nad tým, čo robí, teda aj nad tým, že príliš veľa svojho času trávi vo virtuálnom svete, a že mu tento a taký svet určuje smer, akým ide jeho život. Včasný spoznanie problému a prekonávanie pokušenia nehľadať pomoc je krokom vpred. V predchádzajúcich kapitolách sme zdôraznili, že spoznanie problému a prekonanie hanby sú dôležitými faktormi. Preto ich spomíname ešte raz, a zároveň spomíname aj fakt, že ide o vaše dieťa či blízkeho, a preto problém netreba bagatelizovať, ako ho netreba ani zveličovať. Je tu problém a je potrebné odstrániť ho, čo je uskutočniteľné, ak existuje túžba.

Na rozdiel od nespočetného množstva mladých, ktorí pochádzajú z prostredia, v ktorom je náboženstvo zamenené za elektronickú realitu³, sa tým, ktorí sa s touto životnou výzvou stretávajú v srbskom národe, môže významne pomôcť aktívnym cirkevným životom.

Je možný aktívny cirkevný život cez počítač a sociálne siete? Samozrejme, že nie. Aktívny cirkevný život je život v reálnom svete. V krajinách ako Rusko, kde tiež veľa prevažne mladých podľahlo pokušeniam sociálnych sietí⁴, Cirkev veľmi rýchlo zareagovala, a rôznymi spôsobmi - cez prednášky, knihy, brožúry, kázne, médiá, ba dokonca aj cez samotný Internet začala s pravidelnou edukáciou s cieľom, aby mladí používali Internet, ale rozumným a zodpovedným spôsobom.⁵

Skúsenosti, ktoré získali predovšetkým kňazi Ruskej pravoslávnej cirkvi ako aj psychiatri, ktorí sa ako úprimne veriaci ľudia angažovali, aby v rámci svojich vedomostí a schopností pomohli v prekonaní problému, môžu byť samozrejme využité. Aj táto samotná kniha vznikla ako produkt používania metódy, ktorá za relatívne krátky čas priniesla hmatateľné výsledky.

Dnes sme v situácii, keď mladí čoraz menej čítajú. Nezriedka čítajú práve a iba to, čo existuje v „elektronickom formáte“. Aj to je dôvod, prečo sme sa uchýlili k metóde, aby

1 Pozri: Otvorene klinike za odvikavanje od Fejsbuka - <http://www.krusevacgrad.rs> (17. 11. 2016)

2 Podrobnejšie pozri a porovnaj MKCH-10 a DSM-5 (APA)

3 Jedným z najdrastickejších príkladov je určite Južná Kórea, kde podľa nám dostupných údajov má okolo 210 000 mladých problémy so závislosťou od sociálnych sietí a kde okolo 80% z nich malo mať aj medikamentóznou liečbu na odstránenie problému. Pozri: Zavisnost od Interneta je bolest! - <http://www.mc.rs> (17. 11. 2016)

4 Виас: Психиатры признали зависимость от соцсетей хроническим заболеванием - <http://www.health.mail.ru> (17. 11. 2016)

5 Pozri: Социальная „паутина“ - <http://www.pravoslavie.ru> (17. 11. 2016)

to, čo by si mladí mali prečítať, a je to aj ich sloboda výberu, bolo v „elektronickej podobe“, a to najprv ako správa z denníka alebo nejakého populárneho časopisu. Potom, aby objem nielen tejto knihy, ale aj kníh s podobnou tematikou bol poriadne zvážený, pretože, znovu opakujeme, mladí takmer zabudli, že existuje kniha v jej klasickej podobe. Hrubá kniha, dlhá kázeň v chráme, dlhá monotónna prednáška, všetko toto v značnej miere znižuje ich pozornosť a dosahuje úplne opačný efekt ako ten, ktorý sa očakáva. Samozrejme, že je ľahšie a krajšie podrobne sa zaoberať nejakou otázkou, ale doba, v ktorej žijeme, nám vnucuje nejaké svoje pravidlá a jedno z nich sú krátke informácie, ktoré priťahnu pozornosť, a až potom možno vyvolať nejaký hlbší záujem. Ak ide o informácie o probléme, ktorý začína, či už začal robiť problémy, ten, kto z neho hľadá východisko, sa samozrejme na chvíľu zastaví a poklepe si na čelo.

To, v čo úprimne dúfame, je, že predovšetkým rodičia zo svojej lásky k deťom budú tí, ktorí sa zamyslia nad problémom. Dúfame, že prehodnotia aj sami seba, teda či aj oni netravia priveľa času pozerajúc, čo dali na „profil“ ich „priatelí“, teda aby sa svojím príkladom stali príkladom aj pre deti.

„Priateľstvo“, za ktorú deti tak bojujú na „Facebook-u“, je do určitej miery ukazovateľom nedostatku tej úprimnej lásky, ktorá by mala byť predovšetkým v samotných rodinách. Obhajcovia „slobody na Facebook-u“ tvrdia, že práve rodina so svojim stereotypom je často príčina, prečo sú mladí na sieti takí, akí sú. Ak si prečítate, čo sa nachádza na nejakom profile dieťaťa mladšieho ako 13 rokov, ak uvidíte, aké fotografie je schopné „zavesiť na facebook“, aké sú tam urážky a ponižovanie, tak by sme mohli hovoriť predovšetkým o nedostatku elementárnej slušnosti a správania, a nie o „prísnosti, ktorú so sebou prináša život v balkánskej rodine“.⁶

„Facebook“ alebo ktorákoľvek sociálna sieť nie je sloboda. Je to skôr nejaký „výpustný ventil“, ktorým sa prejavuje niekedy až priveľa temných stránok jednej osobnosti. Je na každom, či zo seba urobí otroka túžby byť tým, kým nie je, a žiaľ, siete sú tu a poskytnú „bezplatnú“ možnosť byť ako bohovia. No je to „zadarmo“? Samozrejme, že nie, pretože obyčajný človek bez ohľadu na vek, pohlavie a podobne, často zabúda, že všetko, čo je dané na sociálne siete, je viditeľné. V momente, keď sa klikne na ponuku „publikovať“, už nie sme vlastníci práva na vlastný obsah.

Je veľa tých, ktorí zažili jednu či viac nepríjemností kvôli „Facebook-u“. Je veľa tých, ktorí tieto nepríjemnosti ešte len zažívajú. Ale ešte viac je tých, ktorí by sa mali spoločne s rodičmi a priateľmi dobre zamyslieť predtým, než sa zapletú do siete sietí. Mali by sa o tom porozprávať so svojimi blíznymi, aby počuli aj to, čo je dobré, aj to, čo je zlé.

Tento rozhovor či rozhovory s mladými by mali viesť aj ich vychovávateľa, teda učiteľia, lekári, psychológovia, katechéti, kňazi... Taktiež Cirkev, a tu nemyslíme iba na samotnú štruktúru, lebo svoju prítomnosť prejavuje aj rozhovormi s ľuďmi mimo bohoslužobného cyklu. Kázeň má byť okrem ambonu počuť aj v každodennom živote a rozprávať s mladými o problémoch, ktoré prinášajú prejavy, ktoré sme charakterizovali ako „likeholizmus“, je niečo, čo sa očakáva od každého, kto žije v Cirkvi, či už je to kňaz alebo obyčajný veriaci kresťan. Obozretnosť, obzvlášť v dnešnej dobe a v spojení s tým, ako sa (zne)užívajú výtvarné sily súčasného života, je veľmi potrebná, a preto je skutočne potrebné pamätať na to, čo svojho času ako poučenie povedal apoštol Pavol nielen kresťanom v Korinte, ale aj nám, tu a teraz: *Všetko je mi dovolené, ale ja sa ničím nedám ovládnuť.*

Zo srbského originálu preložil o. V. Kocvár

6 Pozri: Šareni brlog laži: Evo zašto je Fejsbuk postao poligon opasnih dezinformacija - <http://www.newsweek.rs> (17. 11. 2016); Šta smeta tinejdžerima - <http://www.novosti.rs> (17. 11. 2016)

Christos

Christos, druhá Osoba Svätej Trojice, Boh Syn, s mnohými menami a prívlastkami, ako napr. Pomazaný, Mesiáš, Isus, Spasiteľ, Učiteľ či Prorok.

Christos je najviac zobrazovanou postavou v cirkevnom umení, ktorá sa vyvíjala postupne; najstaršie podoby Christa sú už z konca 1. storočia, kde je zobrazený ako Dobrý Pastier - mládenec bez brady s ovečkou okolo krku. Od 5. storočia začal prevažovať typ bradatého a dlh vlasého Christa na základe legiend o „skutočnej podobe Christa“. Počas histórie sa zobrazovanie Christa menilo. Najprv to boli rôzne symboly ako: kríž, Christov monogram, ryba, jahňa, lev, vinná réva. Takéto zobrazovanie však bolo zavrnuté na Trulskom sneme a VI. všeobecnom sneme. Od tej doby sa Isus zobrazuje už len v ľudskej podobe. Christova tvár je považovaná za „dokonalý symbol“ ľudskej krásy a „dokonalosti“. Mal by mať pravidelné obočie, láskavé oči, pravidelný nos. Inkarnát - farba pleti by mala byť „pšeničná“, vlasy hnedé s nie úplne čiernou bradou. German Konštantínopolský sa o podobe Christa vyjadril takto: mierne zhrbený s dobrými očami, pekným nosom, oči ako pšeničné zrnká, s mierne žltými vlasmi, čiernou bradou a s dlhými pravidelnými prstami. Postava je mocná, svalnatá, atletická, ale aj cnotná, duchovná - „telesný bojovník za spásu ľudstva“. Na rôznych ikonách vyze-

rá Christos rôzne, všetko záviselo od toho, v akej dobe ikona vznikala, v ktorej krajine, a tiež od umelca, ktorý Ho maľoval. Podstatné je však to, že ide o zobrazenie najdokonalejšej podoby človeka vteleného Božieho Slova.

V pravoslávnom umení je Christova hlava tradične obkolesená nimbom - oreolou - svätožiarou, v ktorom sú napísané grécke písmená **OCΘV**, teda grécka skratka slovného spojenia „Ten, Ktorý Je“. Oblečený je v dobovom odevu - chitóne, čo je tunika z plátna nosená pozdĺž tela a himatióne - to je plátový plášť, ktorý

sa nosil cez ľavé rameno. Odev je buď vo svetlých farbách až jagavo bielej ako symbol čistoty, vzkriesenia, čo môžeme vidieť napr. aj na ikone Premenenia Christa. Modrá farba spodného odevu symbolizuje Jeho vtelenie, telesnosť, pozemskosť. Červený plášť predstavuje Jeho božskú prirodzenosť. Zlatá farba sa spája s Christovou svätosťou.

V rukách môže držať knihu (evanjeliá) - zatvorenú alebo otvorenú, napr. aj s textom: „Nové prikázanie vám dávam,

aby ste sa vzájomne milovali; ako som vás ja miloval, aby ste sa aj vy vzájomne milovali“ (Jn.13, 34). Alebo môže mať v rukách cárske žezlo ako znak večnej moci a spravodlivého vládnutia svetu, či biskupské žezlo ako „Prvý Kňaz“. Zriedka sa zobrazuje tiež, ako drží v ruke meč, ktorý predstavuje spravodlivý meč Boží, ktorým Boh vládne a súdi.

Christova podoba na ikonách je rôzna, či už ide o podoby z Jeho detstva ako na ikone Stretnutia so Simeonom, alebo ako Emanuela - mládenca bez brady na rukách Bohorodičky, alebo spiaceho na ikone Bdelé oko, kde ide o Christa ako chlapca ležiaceho na lôžku, ktorý si podopiera hlavu pravicou, obklopený prihovárajúcimi sa anjeli a niekedy i Bohorodičkou. Môže byť zobrazovaný aj s krídlami ako Anjel veľkej rady. Ide o zobrazenie Christa ako mladíka s krídlami, či vo vladárskom odevu ako veľkňaza. Tento typ zobrazenia Christa je najčastejšie vidieť v oltárnej časti v eucharistických scénach, kde je Christos oblečený v liturgickom odevu biskupa s mitrou na hlave, so žehnajúcou pravicou a v ľavici držiaci evanjelium s nadpisom „Kráľ kráľov a Veľkňaz“.

Medzi základné ikonografické typy patrí aj tzv. Christos Pantokrator, t. j. Pán všetkého, Všemohúci, ktorého môžeme vidieť v centrálnej kupole chrámu. Najčastejšie je zobrazovaný do pásu alebo sediaci či stojaci na tróne, s prísnu a vznešenou tvárou, s prenikavým pohľadom, pred ktorým niet úkrytu. So žehnajúcou pravicou a v ľavici držiaci otvorenú alebo zavretú knihu s textom. Postava Pantokratora je komponovaná do viacfarebného kruhu, ktorý je obkolesený anjelskými zástupmi cherubínov, serafínov, archanjelov. Variantom môže byť aj Christos sediaci na tróne a na ohnivom oblaku v dúhovej glorie, s pravicou volajúcou spravodlivých do nebeskej slávy a s ľaviciou posielajúcou hriešnikov do večného zatratenia.

Zdroj:

Zoran, M. Jovanović: Azbučnik pravoslavne ikonografije i graditeljstva.

Lazarev, Viktor Nikitič: Svět Andreje Rubleva.

Spracovala: Ľubomíra Kosová

Dobry gazda a vandrovníci

Jeden bohatý gazda chystal veľkú hostinu. Jeho sluhovia sa len tak zvrátili po dvore, slávnostne prestierali stoly, opekali slaninu a klobásy, miešali nápoje, krájali chlieb, a nosili z pivnice veľké džbány s vínom. Ako áno, ako nie, priplichtil sa k hospodárovej bráne ktovie odkiaľ akýsi starý vandrovník v otrhaných šatách. Len čo sa gazda zjavil vo dverách domu, bedár zopäl ruky, aby sa pre Božie milosrdenstvo zľutoval nad ním, a dal mu nejaké jedlo.

„Ešteže čo!“ premeral ho boháč očami od hlavy po päty. „Nie pre takých ako si ty oriem, obilie sejem, prasce vykrmujem. To by som aj ja na psí tridsiatok vyšiel, keby som každému darebákovi rozdával.“

A veru bol by ho azda aj vyšikoval het, ale ten len dlane otrča a na tvári sa mu taký žiaľ zračí, že gazdu až pri srdci pichlo.

Naveľa sa udobril a pomyslel si: Ej, vari mi len neprichodí biedu trieť? Mám ja dosť i chleba, i vína, i slaniny. Veď chudobnejší nebudem, keď prejavím dobrú vôľu.

A vraví:

„Dobre, dám ti, ak sa mi odsľúžiš. Pomôž mojim sluhom doložiť drevo pod všetky ražne.“

Starcovi zaziarili oči a stáby mu krídla narástli. Akoby o tridsať rokov omladol. Jedna noha tu, druhá tam, tak behal po dvore s polenami v náručí.

Keď bolo všetko hotové, až sa zaklátíl a povzdychol:

„Ach, ustatý som, kolená sa mi trasú.“

Nestihol ho gazda ani pochváliť, a vtom sa zjavil druhý vychudnutý vandrovník. I ten si vyprosuje jedlo.

Gazda sa najprv zamračil, čože je toto dnes za nával, no potom povedal:

„No dobre, ale najprv pomôž sluhom nanosiť vodu do kotla.“

Starec až zajasal od šťastia, schytil vedro a už je pri studni. Nestačil sa gazda za ním ani poriadne obzrieť a o chvíľu je kotol plný po samý okraj.

Keď odviezol svoju prácu, až sa zhrbil, taký bol ukonaný.

„Och, znavený som ako nikdy dosiaľ,“ vzdychol zhlboka.

Gazda iba hlavou pokrútil od údivu, až tu pred ním stojí tretí žobráčik, taký zbiedený, že sa ledva drží na nohách. A zas ako prv. I on ruku vystiera, žalostne hládiac gazdovi do očí.

„Nakrímim ťa,“ vraví hospodár už vlúdnejšie. „No musíš spolu s mojimi sluhmi postaviť striedku ponad stolmi.“

Vandrovníkovi sa v tej chvíli od radosti tvár rozjasnila stá slnko na nebi. A už sa aj obracia, kôly do zeme zabíja, plachtu natáhuje, šnúry napína.

Sluhovia k nemu ani pristúpiť nestihli, a striedka je už hotová.

Po robote sa bezvládne sklonil k zemi a ledva dych lapal. No ani nezastenal.

Vtedy sa začali schádzať hostia, zhrkotali parádne koče, pricválali urodzení páni na vycifrovaných koňoch.

Gazda sa obrátil k vandrovníkom:

„Súci ste chlapi, dobre ste mi poslúžili. Za to vás odmena neminie.“

No len tak, z ničoho nič, ani sám nevedel ako, ho napadol jeden fígel'. Nuž vyhlásil:

„To najlepšie dostne ten, kto správne odpovie na moju otázku.“ A pýta sa:

„Kto z vás je najhľadnejší?“

Ešte to ani nedopovedal, až tu sa strhne hurhaj. Dvaja tuláci sa prekrikujú jeden cez druhého, akoby im išlo o dušu:

„Ja, ja!“

„Nie, to ja som najhľadnejší!“

„Nie, ja, daj mne!“

Dobreže si tam z posledných síl neskočili do vlasov.

Len tretí ticho vyriekol:

„Neviem.“

Gazda stiahol obočie a zostra sa vyzvedá prvého z nich:

„Priznaj sa čestne, kedy a čo si naposledy jedol?“

„Včera večer mi milá kuchárka ponúkla za hrst' uvarenej fazule,“ odvetil tulák.

„A teraz sa pýtam teba, kedy a čo si jedol ostatný raz?“ otočil sa boháč k druhému.

Vandrovník zajachtal:

„Istý rybár mi predvčerom ráno dal hlavu z údeného kapra.“

„A čo ty?“ pozrel na tretieho, toho najchudšieho, čo ho ledva nohy držali.

Jeho odpoveď znela takto:

„Ja som zjedol kúsok suchého chleba a zapil ho vodou z prameňa. Odvtedy prešli tri dni a tri noci a v ústach som viac nemal ani omrvinku.“

A hospodár zostra doňho:

„Tak prečo si nehovoril, že práve ty si najhľadnejší?“

„Týchto dvoch vidím prvý raz v živote. Ani nechyrujem, čo kedy jedli. Preto som odpovedal „neviem“ namiesto vykrikovania „ja“, vyjavil mu vandrovník chriplavým hlasom.

„Múdro si odpovedal,“ potľapkal ho po pleci boháč. „Vstúp do môjho dvora.“ A rozkázal sluhom, aby ho nakrímili najvyberanejším jedlom.

Ostatným dvom gazda za službu i za úprimnosť dal po celom bochníku chleba a veľkom kúsku voňavej pečienky.

Svätý Duch

Isus Christos hovorí, že kresťan je povinný poznať „Ducha pravdy a Utešiteľa“. Poznáme ho však? A ak nepoznáme, môžeme sa považovať za kresťanov?

Kresťania prvých storočí poznali Ducha Svätého a cítili Jeho prítomnosť. Pre všetkých bolo očividným Jeho zostúpenie v deň Päťdesiatnice (Sk 2, 2-4). Svätý Duch tiež vždy zjavne schádzal na všetkých novopokrstených (Sk 8, 17-19: 8, 39; 10, 44).

Je dôležitá takáto schopnosť cítiť prítomnosť Ducha Svätého aj pre súčasných kresťanov? Prep. Serafim odpovedá na túto otázku kladne a odporúča každému kresťanovi vždy a všade „spytovať samého seba: som v Duchu Svätom?“ Ako to urobiť a aké sú vlastnosti Svätého Ducha?

Samozrejme, Svätý Duch ako tretia Hypostáza Boha – Sv. Trojice – je vo Svojej prirodzenosti nepostihnuteľný pre človeka, ako je nepostihnuteľný Boh Otec a Boh Syn. No tak, ako sa Oni dávali a dávajú poznať ľuďom v potrebnej miere, tak sa dáva poznať aj Sv. Duch. Isus Christos povedal: „Avšak Utešiteľ, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, Ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“ (Jn 15, 26). To znamená, že v súčasnosti žijeme vo svete, kde prebýva Duch Svätý.

Podľa Evanjelia od Lukáša, Christos ukončuje svoje rozprávanie o modlitbe Otče náš a o stálosti v modlitbe tým, že otvorene hovorí, o čo by sme mali u Neho prosiť. Hovorí: „..., o čo skôr Otec, ktorý je v nebesiach, dá Ducha Svätého tým, ktorí Ho prosia.“ (Lk 11, 13). Tu je dôstojný predmet našich prosieb a očividne i krajne dôležitý. To sa tiež úplne zhoduje so zmyslom života podľa prep. Serafima, ktorý spočíva v získaní Ducha Svätého.

Vychádzajúc z týchto slov Christa Cirkev zostavila aj modlitbu „Carjú Nebésnyj“, ktorá sa Cirkvou ustanovuje na začiatok bežného modlitebného poriadku. V úvode tejto modlitby sa vymenúvajú vlastnosti Sv. Ducha, aby Ho kresťan mohol lepšie precítiť a lepšie vniknúť v Jeho pomyselný obraz. Z Jeho vlastností je na prvom mieste „Utešiteľ“ – ako nazýval Sv. Ducha Sám Christos.

Je to najcharakteristickejšia z Jeho vlastností, lebo prebývanie Sv. Ducha s kresťanom jednoznačne a v prvom rade nesie so sebou „utešenie“ – pokoj a mier na duši, tichú radosť, dojatie, teplo lásky k Bohu a ľuďom.

Sv. Ján Kronštadtský píše: „Rozlišuj v sebe Ducha oživujúceho a ducha umrtvujúceho, ubíjajúceho tvoju dušu. Keď máš v duši dobré myšlienky, je ti dobre a ľahko; keď je v srdci pokoj a radosť, vtedy je v tebe Duch blahý, Duch Svätý; ale keď sú v tebe nedobré myšlienky alebo zlé pohnútky srdca, vtedy je ti je zle, ťažko; keď si vnútorne nevyrovnaný, vtedy je v tebe duch zlý, lukavý duch.“

Duch lukavý je duch pochybností, neviery, vášní, úzkosti, utrpenia. A Duch blahý je duch neochvejnej viery, duch cností, duch slobody duchovnej, duch pokoja a radosti. Podľa týchto príznakov vieš usúdiť, kedy je v tebe Boží Duch a kedy je v tebe zlý duch.“

Ďalej je v modlitbe nazvaný „Dúše istiny“ a opísaný ako Ten, ktorý „iže vezdí súj i vsja ispolňajaj“, a tiež je prameňom – „sokróvišče blahích i žizni podáteľu“. Po vymenovaní týchto vlastností Sv. Ducha je na konci modlitby k Nemu prosba – „priidi i vselijsja v ný, i očisti ný ot vsjákija skvérný“ a cez to aj spasíť naše duše. A vlastne, môže kresťan prosíť ešte niečo viac?

Zdroj: Н. Е. Пестов - Современная практика православного благочестия

Spracovala: Jana Kapraľová

Gratulácia

*„Teraz teda zostáva viera, nádej
a láska, tieto tri, ale najväčšia
z nich je láska“
(1 Kor, 13;13).*

Drahí naši mladomanželia,
Nikolaj a Beátka !

Dovoľte nám zablahoželať k vašej svadbe v mene celého BPM a popriať vám mnoho Božej blahodate a pomoci na vašej spoločnej ceste, aby bol váš manželský život naplnený láskou k Bohu a blíznym, porozumením a pokojom, a aby ste spoločne žili životom, ktorý sa páči Bohu a nezabúdali Mu vždy ďakovať za všetko dobré i zlé a prinášať Mu plody tam, kde vás zasadí...

Milujte sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha (1 Ján, 4;1). Nech vás Hospodin neustále požehnáva a posilňuje v láske na mnohaja i blahaja lita!

***Milovať nejakého človeka znamená vidieť ho tak,
ako ho vidí Boh.***

Fiodor Michajlovič Dostojevskij

Zemiaková polievka s červenou šošovicou

Suroviny: 500 g červenej šošovice, 4 stredné zemiaky, 2 strúčiky cesnaku, 1 lyžica olivového oleja, čerstvá petržlenová vňať, vegeta, soľ, mletá rasca, sladká červená paprika, celé čierne korenie, štipka mletého.

Postup: Do studenej vody dáme variť prepláchnutú šošovicu, potom pridáme očistené, na kocky pokrájané zemiaky, lyžicu olivového oleja, koreniny podľa chuti. Pred dovarením pridáme nadrobno posekanú petržlenovú vňať a nastrúhaný cesnak, nakoniec pridáme lyžičku červenej papriky. Polievka je za 20 min. hotová (poznámka: červenú šošovicu netreba vopred namáčať, rýchlo sa uvarí a polievka chutí podobne ako hrachová).

Zeleninové rizoto z bulguru s pórom

Suroviny: 1 veľký pór, 500 g pšeničného bulguru, olivový olej, drvená rasca, mrazená sladká kukurica, mrazený hrášok, soľ, vegeta, tofu - údené či lahôdkové, alebo čerstvé šampiňóny, čerstvá petržlenová vňať.

Postup: V jednom hrnci si uvaríme bulgur v osolenej vode s pridaním lyžičky oleja (10 - 12 min.) podobne ako ryžu. Zvlášť na panvici si na rozpálenom oleji orestujeme na kolieska pokrájaný pór, po chvíli pridáme kukuricu, hrášok, môžeme pridať na kocky pokrájané tofu, prípadne pokrájané šampiňóny, podlejeme

zeleninovým vývarom (vodou) a dusíme asi 20 min. Po dovarení bulgur zmiešame spolu s orestovanou zeleninou. Nakoniec ozdobíme šampiňónmi, čerstvou zeleninou s nasekanou petržlenovou vňaťou.

Makovo - orechový „zakručanik“ :)

Suroviny: 500g polohrubej múky, ½ kocky droždí, kryštálový cukor, štipka soli, sójové mlieko (voda), trocha smetolu, olej.

Plnka: Mletý mak, mleté vlašské orechy, kryštálový cukor, vanilkový cukor, sójové mlieko podľa potreby, citrónová kôra, príp. džem.

Postup: Urobíme si najskôr kvások. Do misy dáme múku, štipku soli, kryšt. cukor, sój. mlieko, smetol a kvások. Vypracujeme cesto, ku koncu zapracujeme ešte trocha oleja a necháme asi pol hodiny pod utierkou odpočívať. Keď cesto vykysne, rozdelíme ho na dve časti (2ks závinov), vyvalkáme na pomúčenej doske na obdĺžniky. Pomleté orechy zvlášť a mak zvlášť ochutíme oboma cukrami, pridáme citrón. kôru a prilejeme toľko mlieka, aby nám vznikla plnka. Natrieme ju na cesto (z jednej polovice makovú, z druhej orechovú), ktoré zvinieme na závin. Kraje „podohneme“, necháme ešte chvíľu záviný nakysnúť a napokon ich presunieme na vymastený plech a potrieme zvrchu olejom. Dáme piecť na 200 stupňov asi 35 minút. Upečené záviný po dopečení ešte zvrchu potrieme olejom, necháme mierne vychladnúť, pocukrujeme práškovým cukrom a pokrájame.

Tehotenstvo a pôrod

Ak tehotná žena ochorie, väčšinou nemôže brať najmä v prvom trimestri žiadne antibiotiká alebo silnejšie lieky, pretože by mohli poškodiť plod. Vtedy jej odporúčajú, aby sa obrátila na alternatívne zdroje pomoci, akými sú napríklad aj bylinky. Tak tiež nie je dovolené konzumovať v tomto období všetky druhy. Tehotenstvo je výnimočne citlivým obdobím, preto je opatrnosť vždy namieste! Zvlášť ak neviete, ako bude na ne vaše telo reagovať, prípadne na kombináciu niekoľkých z nich. Niektorí odporúčajú užívať bylinky až od ukončeného 36. týždňa. Bylinky preto áno, ale opatrne!

List ostružiny malinovej

Táto bylina posilňuje svalstvo čriev a maternice a prispieva tým k rýchlejšiemu a ľahšiemu pôrodu. Užívanie:

- odporúča sa piť od 34. týždňa tehotenstva
- kvôli stimulácii maternice sa v skorších štádiách tehotenstva neodporúča
- pije sa zvyčajne 2 krát denne šálka odvaru z listov ostružiny malinovej
- čaj voľte radšej sypaný než porciovaný (zakúpíte v lekárni).

Ľan

Ľanové semienka zmäkčujú stolicu, celkovo sú dobrou voľbou pri zápche a problémoch s vyprázdňovaním. Okrem toho však pomáha vytvoriť na pôrodných cestách akúsi „hlienovitú“ vrstvu, vďaka čomu bábätko pri pôrode ľahšie vyklzne. Užívanie:

- užíva sa od 34. týždňa tehotenstva
- lyžica mletých semiačok sa pridáva do pokrmov alebo ich možno konzumovať len tak
- pre lepší účinok sa odporúča pripraviť si zo semiačok odvar (lyžicu semiačok zalejeme vriacou vodou, vznikne mierne slizovitý nápoj, ktorý vypijeme spolu so semiačkami)
- alternatívou je nechať semiačka namočené cez noc a ráno vypiť.

Alchemilka žltozelená

Alchemilka žltozelená je bylina, ktorá sa osvedčila pri rôznych ženských problémoch ako sú napríklad menštruačné ťažkosti alebo problémy v období klimaktéria. Je však známy aj jej účinok na posilnenie maternice, preto sa tiež radí medzi bylinky vhodné pred pôrodom.

- užíva sa opäť od 34. týždňa tehotenstva
- odvar sa odporúča piť spravidla 2 krát denne
- lepšie je voľiť sypanú bylinku (zakúpíte v lekárni).

10 silných potravín pre zdravé tehotenstvo:

jogurt (vápnik a probiotiká), **kapusta a špenát** (vápnik, vláknina, kyselina listová, vitamín A), **vajcia** (vitamín A, proteín, železo), **losos** (vitamín A, železo, proteín), **mäso** (vit. B12, zinok, železo), **bobule** (vit. A, železo, proteín), **avokádo** (drasík, kys. listová, luteín a „dobrý tuk“), **fazuľa, šošovica** (bielkoviny, vláknina, železo, kys. listová, magnézium, zinok), **orechy a semená** (vláknina, vit. E, magnézium), **sladké zemiaky** (vit. A, proteín, železo).

Modlitby žien v tehotenstve a pri dojčení

V tehotenstve:

- k ikone Bohorodičky Celiteľníca
- k ikone Bohorodičky Skoroposlúšnica
- k ikone Bohorodičky Feodorovskaja (pri ťažkých pôrodoch)
- k ikone Bohorodičky Slóvo plôť býst'
- k ikone Bohorodičky V ródach Pomóščnica a i.

Ó, Najslávnejšia Božia Matka, zmiluj sa nado mnou, svojou služobníčkou a príd mi na pomoc v čase mojich bolestí a nebezpečenstva, s ktorými rodia deti všetky úbohé Evine dcéry. Rozpomeň sa, blahoslavená medzi ženami, s akou radosťou a láskou si sa rýchlo odobrala do hornej zeme navštíviť svoju príbuznú Alžbetu v dobe, keď bola tehotná a aký zázračný účinok malo Tvoje požehnané navštívenie na matku aj na jej dieťaťko. Pre svoje nevyčerpatelné milosrdenstvo daruj, prosím, aj mne, svojej poníženej služobnici, aby som šťastne porodila. Daj mi tú milosť, aby dieťa, ktoré teraz spočíva pod mojím srdcom, sa po príchode na svet v radosnom pohnutí, podobne ako sväté dieťa Ján, poklonilo Božskému Pánovi Spasiteľovi, ktorému sa z lásky k nám hriešnym, neprotivilo stať sa dieťaťom. Nevýslovná radosť, ktorou sa Ti

naplnilo Tvoje panenské srdce pri pohľade na Tvojho novorodeného Syna a Pána, nech mi osladí súženie, nastávajúce počas pôrodných bolestí. Môj život, môj Spasiteľ, ktorý sa z Teba narodil, nech ma zachráni od smrti, ktorá ukončuje život mnohých matiek v čase pôrodu. Nech sa pripočíta plod môjho lona k počtu Bohom vyvolených. Vyslyš, Najsvätejšia nebeská Kráľovná, moju poníženú modlitbu a zhladni na mňa, úbohú hriešnicu, okom svojej milosti. Nezahanbi moju nádej v Tvoje veľké milosrdenstvo a osvetli ma svojím požehnaním. Pomocníčka kresťanov, Uzdravovateľka bolestí, nech aj ja na sebe pocítim, že si Matkou milosrdenstva a vždy oslavujem Tvoju milosť, ktorá nikdy neodmieta modlitby úbohých. Nech sa presvedčím, že zachraňuješ všetkých, ktorí Ťa vzývajú v čase zármutku a bolesti. Amen.

Zdroj: Pažický, A.: Modlitby rodičov za deti. Tesaloniki 2018.

Pri dojčení:

- k pr. Ipatiju Pečerskomu (pri nedostatku materského mlieka)
- k ikone Bohorodičky Mlekopitateľnica

Přijmi, ó Paní Bohorodice, slzavé modlitby a prosby služebníků Tvých, k Tobě přibíhajících. Vidíme Tě na svatě ikoně, jak na rukou nosíš a mlékem krmíš Syna Tvého a Boha našeho, Hospodina Isusa Christa. I když jsi Jej bez bolesti porodila, znáš všechny mateřské smutky a bolesti, a i bezmocnost synů a dcer lidských vidíš. Proto se vroucně skláníme k uzdravujícímu obrazu Tvému a v dojetí jej líbajíce, prosíme Tebe, všemilostivá Vládkyně: nás hříšné, v bolestech rodit odsouzené a se zármutkem krmit děti naše, milostivě nás ušetři a soucitně se nás zastávej. Děti naše, jako i ty, co je rodily, zbavuj od těžkých nemocí a hořkých strádání. Daruj jim zdraví a dobrotivou pomoc tvoji, aby ti, kteří jsou krmeni, od síly v sílu vyrůstali a ty, kteří je krmí, naplň radostí a útěchou, jakož i nyní svojí přímluvou, z úst dětí a ostatních Hospodin učiní chválu svojí. Ó, matko Syna Božího, slituj se nad matkami synů a dcer lidských a nad nemohoucím lidem Tvým: postihující nás nemoci brzy uzdravuj, jsoucí v nás žaly a zármutky utěšuj, nepřezírej slzy a povzdechy služebníků Tvých. Vyslyš nás v den zármutku před ikonou Tvoji se sklánějící, v den radosti a vykoupení, přijmi od nás děkované chvály srdcí našich. Povznes prosby naše k trůnu Syna Tvého a Boha našeho, ať milostivý bude k hříšným a nemocem našim a nechť rozprostře milost Svoji na ty, kteří znají Jeho Jméno, takto i my a děti naše oslavíme Tebe, milosrdnou zastánkyni a neochvějnou naději pokolení našeho, na věky věkův. Amen.

(dle cirkevněslovanského textu)

Pozn.: modlitba je vzhľadom na obsah a krásu určená samozrejme všetkým mamičkám, taktiež je vhodná pri chorobách detí.

Zdroj: <http://pravoslavi.org/viewtopic.php?f=19&t=108>

Dvojstranu spracovala: m. Jana Gubová

Nesvätí svätci

Čítanie príbehov zahrnutých v knihe Nesvätí svätci vás zavedie do Pskovsko-pečerského kláštora na konci dvadsiateho storočia. Ako jediný kláštor v Sovietskom zväze „prežil“ obdobie komunistickej diktatúry. Spoznáte v ňom fascinujúci svet ruského mníšťa, výnimočných duchovných osobností – starcov, najúprimnejšej viery jednoduchých kresťanov. Poučné, napínavé, vtipné a niekedy priam detektívne príbehy rozpráva vynikajúci rozprávač metropolita Tichon Ševkunov.

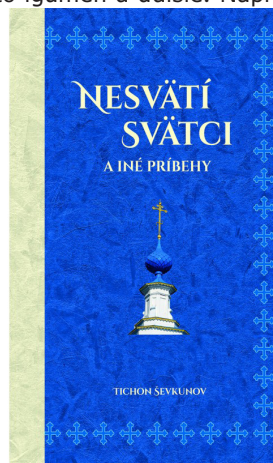
Metropolita Tichon Ševkunov, občianskym menom Georgij Alexandrovič Ševkunov (* 1958) sa narodil v Moskve. Počas štúdia scenáristiky sa stal konvertitom a neskôr vstúpil do Pskovsko-pečerského monastiera ležiaceho pri hraniciach Ruska s Estónskom. Od roku 1986 pôsobil na Vydavateľskom oddelení Moskovského patriarchátu, kde mal na starosti prípravu materiálov na tisícročnicu pokresťančenia Ruska (1988). Od roku 1995 je predstaveným Stretenského monastiera v Moskve. V roku 2015 bol vysvätený za pravoslávneho biskupa. Je autorom viacerých kníh a filmových scenárov.

(anotácia vydavateľa)

Dlho očakávaný slovenský preklad úspešnej a výnimočnej knihy už môžete kúpiť v našich kníhkupectvách. Napriek tomu, že oproti českému prekladu z roku 2017 je ochudobnený o obrazový materiál a fotky, a taktiež sa možno niekedy pousmejete nad verziou preloženého slova skorigovaného vydavateľom (napríklad netradičná verzia slova matuška – maťuška), nič neuberá na kvalite obsahu a prekladu z pera skúseného prekladateľa a dlhoročného učiteľa ruského jazyka, Jána Savčaka. Je potrebné brať do úvahy, že kniha vyšla v katolíckom vydavateľstve, a teda pojmový aparát je i tomu v niektorých prípadoch prispôsobený (cela namiesto kélia a iné). Rovnaký problém sa však vyskytol i v českom preklade, kde boli použité pojmy ako opäť namiesto igumen a ďalšie. Napriek vyššie uvedenému vrelo odporúčame všetkým, ktorí si ešte nestihli zadovážiť český preklad, ale vlastne aj tým, ktorí si ho zadovážiť stihli, aby mohli porovnať, ktorý preklad je lepší:-).

Informácie o knihe:

autor: Tichon Ševkunov
preklad: Ján Savčak
jazyk: slovenský
vydavateľstvo: Dobrá kniha
miesto vydania: Trnava
rok vydania: 2018
počet strán: 480
väzba: pevná
cena: 15, 30 - 18€

Poučné slová - Dve kázne Euzébija Alexandrijského: O tom, že kto je chorý, nech ďakuje Bohu a o Jóbovi - O dni Pána

Euzébios Alexandrijský je dnes pomerne neznámym autorom. Jeho diela, resp. diela jemu pripisované, spolu s niekoľkými faktami z jeho života ako jeden z prvých uverejnil J. P. Migne v zbierke Patrologia Graeca v rokoch 1856 – 1861. Euzébiove kázne, resp. kázne jemu pripisované, sa tešili veľkej obľúbe hlavne vo východnej časti Cirkvi v 6. a 7. storočí. Odhaduje sa, že vznikli v 5. alebo 6. storočí v oblasti Alexandrie. Zaoberajú sa životom Ježiša Krista, otázkami cirkevného života a praxe, ktoré riešia mníšsko - asketickým spôsobom.

V kázni nazvanej O tom, že kto je chorý, nech ďakuje Bohu a o Jóbovi sa snaží vysvetliť na príklade Jóba, prečo choroba má byť pre kresťana požehnaním a nie tragédiou a ako k nej pristupovať. Viacerým možno príde na um, že Euzébios odmieta liečenie lekármi. Nie je to pravda. Ale Boh by mal byť na prvom mieste. Bez Jeho požehnaní sú všetky naše snahy, ale aj zásahy lekárov márne. Autor poukazuje na to, že pokiaľ nás navštívi choroba, menej konáme hriechy, oslabujú sa naše vášne a je tu len jeden cieľ - byť zdravý. Uzdraviť si telo, ale aj dušu. Všetko, čo prežívame a čo sa deje v našom živote, je tu na to, aby sme dosiahli cieľ- a tým je naša záchrana pre večný život - spása.

V kázni O dni Pána biskup Euzébios jednoducho a veľmi zrozumiteľne hovorí o sviatočnom dni, nedeli - dni Pána. Vysvetľuje aj dôvody, prečo v ten deň nie je dobré vykonávať nejakú prácu a prečo sa nazýva tento deň dňom Pána. Dáva nám odporúčania, ako v súlade s Božím plánom tento deň využívať na dobro seba a na svoje spasenie.

(anotácia vydavateľa)

Informácie o knihe:

Názov: Poučné slová - Dve kázne Euzébija Alexandrijského:

O tom, že kto je chorý, nech ďakuje Bohu a o Jóbovi - O dni Pána

Autor: Mgr. Anton Pažický

Počet strán: 42

Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk

Rozmery: 148 x 210 mm

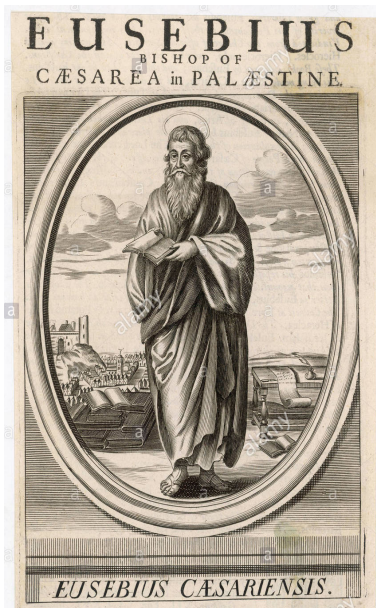
ISBN: 978-960-98711-8-1

Vydavateľstvo: Monochromia, 2018

Cena: 3,00 € s DPH

Úvod do cirkevnej histórie s poznámkami Euzébia Cezarejského

Začneme slovami, ktorými začal aj prvý a veľký cirkevný historik Euzébios

Cezarejský: „Rozhodli sme sa porozprávať o udalostiach od doby nášho Spasiteľa a doby svätých apoštolov až po našu dobu, totiž o veľkých zvláštnych udalostiach, ktoré sa udiali v histórii cirkvi, o činoch veľkých mužov, ktorí z pokolenia na pokolenie ústne alebo písomne hlásali Božie slovo.“¹ Ved’ „Kto nepozná vlastnú históriu, musí ju prežiť ešte raz,“ to povedal Cicero. Skutočne, história svojho národa patrí ku všeobecnému vzdelaniu každého človeka. Tým viac by sa každý pravoslávny kresťan (kresťan) mal zaujímať o históriu svojej cirkvi. Ako už o tom vravel aj sv. Serafim Sarovský, ktorý odporúča, aby ľudia čítali taktiež aj históriu Cirkvi, aby poznali jej vývoj. Cirkevné dejiny sú bohosloveckou disciplínou, ktorá sa usiluje podať pravdivý, systematický a zrozumiteľný obraz vzniku a vývoja kresťanskej Cirkvi od jej založenia do našich čias.² Historické obdobia cirkvi historici rozdeľujú do

viacerých etáp.

Na začiatok, samotné slovo „Histor“ znamená v starogréckom jazyku svedok konkrétnej udalosti, teda je jej priamym svedkom. Spomínané historické obdobia cirkevných dejín sa rozdeľujú do šiestich častí:

I. roky 1- 313: obdobie od vzniku kresťanstva po Milánsky edikt

II. roky 313 -787: obdobie všeobecných snemov Cirkvi, kde sa formovalo učenie Cirkvi

III. roky 787-1054: obdobie napätia medzi Východom a Západom, teda aj rok cirkevného rozkolu 1054

IV. roky 1054-1435: obdobie po veľkom rozkole až po pád Carigradu (dnešný Istanbul)

V. roky 1453-1918: obdobie oslobodenia sa Cirkvi od tureckého jarma a dovŕšenie organizácie cirkevných autokefalií

VI. rok 1918 až po súčasnosť

Doba, resp. prvé tri storočia, o ktorých píše aj Euzébios, bola doba veľmi ťažká a dochádzalo v nej k mnohým martýrstvam (zomieranie mučeníckym spôsobom). Ale týmto ľuďom, ktorí tak ťažko trpeli za svoju vieru, bol po ich smrti darovaný mučenícky

1 Novák, J.J.: Eusebius Pamphili Vladyka (Biskup) v Palestínskej Caesarei, Cirkevní Dějiny. Praha 1988, s.9.

2 Aleš, P.: Cirkevné dejiny I. Prešov 1992, s. 3.

veniec od nášho Spasiteľa Isusa Christa. Čiže normálnemu čitateľovi cirkevných dejín Euzébia môže a určite sa bude táto doba zdať zlá, ale musíme sa viac zahĺbiť do otázky, čo to znamenalo pre Cirkev a pre ďalšie pokolenia veriacich kresťanov, a teda čo aj pre nich samotných, na čo sme si už odpovedali. V prípade duchovnej otázky Evanjelia to znamená naplnenie slov Christových, ktoré veľakrát smerovali k predpovediam takéhoto stavu tých, ktorí veria v Jeho meno. Za ďalšie to znamená a môže upútať obyčajného čitateľa histórie, že koľko takých prípadov v dejinách ľudstva existovalo, ktoré by toľkou drahocennou krvou dobrovoľne a dokonca z lásky vylievali pre niečie meno.

Euzébios Cezarejský vo svojich úvahách nad touto skutočnosťou veľakrát poznamenáva, že ak by niekto neveril silnému duchu kresťana, tak tu má jasný dôkaz jeho existencie. Pýtal sa neraz samého seba, že nech mu niekto ukáže, kto by toľko zomieral z lásky za nejakého duchovného vodcu, učiteľa, politika, predstaviteľa nejakej relígie či cisára. Stačí sa iba pozrieť na smrť rôznych heretikov, ktorí svojimi úvahami a filozofiami stiahli do bludného učenia nejedného človeka a pýtať sa, koľko ľudí by pre nich bolo ochotných zomrieť, poprípade aká smrť bola týchto nečistých ľudí. Nech si každý odpovie sám.

Euzébios vo viacerých prípadoch uvádza mnoho historických prameňov, ktoré hovoria o presných počtoch smrti týchto blažených ľudí. V niektorých prípadoch ide o niekoľko tisíc usmrtených a mučených ľudí. Popisuje rôzne praktiky mučenia kresťanov, ako napríklad hádzanie ľudí divej zveri, púšťanie ich do arén medzi prebiehajúce gladiátorské zápasy, ukrižovanie, stínanie hláv, alebo robili si z nich horľavé fakle v cisárskych záhradách. Teda prvé tri storočia môžeme charakterizovať ako storočia mučeníckej krvi, obdobia veľmi ťažké pre Cirkev, obdobia schovávanía sa a slúženia Liturgií v katakombách a neustálej bdlosti, aby neboli obžalovaní a zabití kvôli vyznávaniu mena Isusovho. No samozrejme, stojí za zmienku množstvo iných vecí, ako napríklad obdobie apoštolov a ich misijných ciest, a taktiež obdobie apoštolských mužov či apologetov, obrancov čistoty viery. V prvom rade sa zamyslime nad myšlienkou apoštolských ciest a ich nebojácnosťou vďaka Božej pomoci. Aká obrovská sila „Ducha“, v tomto prípade Svätého Ducha, bola v týchto mužoch, že sa bez strachu rozhodli ísť do krajín, ktoré nikdy nepočuli o žiadnom Christovi, o žiadnych mesiášskych prorockých, o žiadnom Mojžišovi, ani o rozdelení mora či o páde praotca Abraháma. Sila Svätého Ducha bola v nich aj s nimi v týchto krajinách, v ktorých existoval polyteizmus, teda viera v mnohobožstvo. Bolo veľmi nebezpečné hovoriť o nejakých iných bohoch, narúšať tak ich kultu. Bez strachu o svoj vlastný život sa títo ľudia, povolani samotným Christom, rozhodli počúvať slová svojho Učiteľa: „Chodte po celom svete, kážte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 15,15). Apoštol Peter v Palestíne, apoštol Filip vo Frýgii, apoštol Tomáš s Bartolomejom v Indii, apoštol Marek v Egypte, apoštol Júda v Sýrii a v Mezopotámii³ atď. Tých ciest bolo veľmi veľa na odláhlé kúty sveta, kde mohli ťažko očakávať vrúcne prijatie.

Prvé tri storočia sú veľmi zaujímavé aj pre pochopenie a nadväznosť na ďalšiu etapu cirkevnej histórie preto, lebo všetky herézy (mylné bohoslovecké učenia), ktoré budú riešené v priebehu prvého tisícročia, už boli vyrieknuté v týchto prvých storoči-

3 Pružinský Š.: Skutky Svätých Apoštolov. Prešov 1996, s. 20.

ach. Ako vraví Šalamún: „Nič nového pod slnkom.“ Aj keď ich forma nebola taká, ako boli podané neskôr, určite tu môžeme hľadať ich základ. Ďalšími významnými udalosťami sú určite písanie evanjelií a apoštolských listov, teda kníh Nového Zákona.

Pre nás bude zaujímavá prvá historická kniha Nového Zákona, a to sú Skutky Svätých apoštolov, napísané sv. apoštolom Lukášom v roku 63. Tu sa nachádzajú podrobnejšie informácie o šírení kresťanstva, apoštolských cestách, významných novozákonných udalostiach a reakcia pohansko-židovského obyvateľstva, do ktorého prichádzalo pravoslávne kresťanstvo. Určite stojí za zmienku apoštolský snem v Jeruzaleme v roku 49, kde bola riešená otázka prijímania pohanov do Cirkvi. Taktiež smrť prvého diakona sv. Štefana ukameňovaním za jeho pravdivé slová. Ďalšia vec, ktorú spomína Euzébios Cezarejský, ktorý parafrázuje slová a odvoláva sa na historické pramene Jozefa Flávia⁴ o utrpení židov za to, že ukrižovali Isusa Christa, je veľká bieda, ktorá ich postihla. Dalo by sa ešte hovoriť o viacerých významných veciach týchto storočí, ale ani tu, ani v jednej celej knihe by na to nebolo dosť priestoru. Ďalšie dôležité veci, ktoré spomenieme, sú napríklad zrod filozoficko-bohosloveckého prúdu gnosticizmu, ktorý začal podkopávať základné princípy kresťanského učenia, s ktorým musela Cirkev zápasiť. V tom sa rodí významná etapa cirkevných bojovníkov - apologetov (apológia-obrana), ochrancov čistoty viery, ktorí viedli bohoslovecko-filozofické polemiky s gnostikmi alebo inými heretikmi. Za zmienku určite stojí vznik veľkých katechetických škôl, objavenie sa významných otcov Cirkvi ako Irenej Lyonský alebo Kliment Alexandrijský a cirkevných spisovateľov, akým bol Origenes. Ďalej boj rímskych Augustov proti kresťanom, ich edikty ako napríklad edikty cisára Diokleciána. Spomeňme i Tacita, ktorý bol historikom Nerona - cisára, ktorý obvinil kresťanov zo zapálenia Ríma. A nakoniec uveďme ešte Konštantína Chlora, otca Konštantína Veľkého, vďaka ktorému nastávajú priaznivé časy pre kresťanov.

Spracoval: Marián Feďo

⁴ Pozri tiež Žil Niekedy Christos. Prešov 2012, s. 119.

Pravoslávna bohoslovecká fakulta

Prešovskej univerzity v Prešove

Vás pozýva na medzinárodnú vedeckú konferenciu
CESTA PRAVOSLÁVNEHO EGYPTA
 (od staroveku po súčasnosť)

Pracovisko: Katedra praktickej a systematickej teológie

Predmet konferencie: myslenie a náboženstvo egyptského šloveka, história starovekého Egypta, stret egyptskej civilizácie so starozákonným Izraelom, prijatie pravoslávneho kresťanstva Egyptanmi resp. Koptami, vznik pustovníckeho mníšstva a prvotných kláštorov v Egypte, slúženie prvej liturgie, všeobecné snemy Cirkví, patronát Byzancie nad Egyptom, situácia ekumenických dialógov medzi Koptami a Pravoslávnu cirkvou.

19.2.2019

9:00 hod.

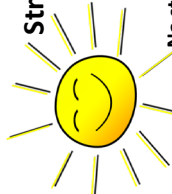
Miesto konania konferencie:
 aula Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Masarykova 15, 080 01 Prešov

POZVÁNKA

„KRÁSNY VÍKEND S ÚSMEVOM“

Stretnutie mladých ľudí sa uskutoční
 v dňoch 22.02. – 23.02.2019
 na Drienici v hoteli JAVORNA

Na stretnutie mladých slobodných pravoslávnych veriacich, ste pozvaní všetci, ktorí ste vo veku od 30 do 50 rokov (slobodní, nezadaní), zaneprázdnení a nemáte dostatočné príležitosti na stretávanie a spoznávanie sa s novými ľuďmi vyznávajúcimi podobné hodnoty v živote.

PROGRAM STRETNUTIA

Začiatok stretnutia dňa 22.02.2019 o 17.00 hod.

Stretnutie bude prebiehať vo voľnom režime a v slobodnom výbere aktivít. Stretnutie má mať charakter rekreačno-relaxačný, v príjemnej atmosfére. Na výber bude možnosť účasti na turistike, lyžovačke, sánkovačke. Pobyt v bazéne a wellness, spoločenské aktivity a hry

Spoločné posedenie pri čaj, káve a koláčiku.

Ukončenie stretnutia 23.02.2019 o 14.30hod.

do 04.01.2019 je potrebné nahlásiť záväznú prihlásenie
 do 11.01.2019 je potrebné uskutočniť úhradu v sume 40 € Č.ú.:SK1309001010042294402011
 VS: 5152037657

V poplatku 40 eur je zahrnuté: /ubytovanie, rekreačný poplatok, prenájom spoločenskej miestnosti, plná penzia, malé občerstvenie/

V prípade záujmu jednotlivcov je možné využiť vstup do wellness sveta s plaveckým bazénom 25m: 11,60 € - 20 zľava: 9,30 € / vstup /suchá sauna, parná sauna, infrakabína, hydromasážna vaňa, oddychový a ochladzovací bazén, solná banská jaskyňa, eukalyptová inhalácia, masážne sprchy, ľadové vedro, tepidárium

V prípade záujmu o bazén a wellness v sume 9,30 eur sa bude platiť úhrada v hotovosti priamo na hoteli.

Záujem o pobyt prosím nahláste na tel. číslo 0915 370 846 alebo 0908 617 162.
 Na uvedených číslach Vám budú v prípade potreby poskytnuté aj bližšie informácie o pobyte.

Film „Premenenie“ Rozhovor s jeho tvorcom a režisérom Erikom Prausom

1. Dokumentárny film, ktorý práve spracovávate, je z prostredia Počajevskej lavry na Ukrajine. Čo Vás podnietilo k výberu námetu tohto diela?

Dostal som typ na Počajevskú lavru od svojho kolegu v televízii. Najprv sme mali za cieľ nakrútiť krátkometrážny film o histórii a zaujímavostiach pútnického miesta. Po obhliadke sme sa rozhodli tento námet rozšíriť o životné príbehy mníchov. Prišla nám veľmi silná obeta svetského života jednotlivca v prospech života pre Boha.

2. Svato - uspenská lavra nachádzajúca sa na vrchu Počajevskej hory je duchovným centrom pravoslávneho národa západnej Rusi. Tento starobylý mužský monastier preslávnený čudotvornou ikonou Bohorodičky je pod jej záštitou. Zjavila sa tu mníchom, zanechajúc na skale otláčok svojej stopy, z ktorého vyteká liečivá voda. Na tomto svatom mieste viedli asketický život i prep. Jov a prep. Amfilochij, ktorých svaté ostatky tu chránia. Film má trvanie 80 minút. Na čom je postavený zámer a skladba filmu?

Zámerom filmu je ľudská premena, alebo ľudské premenenie. Aj film je tak zložený, že sa skladá z troch častí, troch ľudských príbehov. Dali sme do popredia človeka ako jednotlivca. Obrazom mníšskych životov rozprávame život kláštora. Minulosť – život vo svetskom svete. Premena – prechod zo svetského života do života v kláštore. Poslednou a najväčšou časťou je súčasnosť – život jednotlivca ale aj celku v kláštore.

3. Projekt ste realizovali na Ukrajine, pričom bolo potrebné dať dokopy štáb, vycestovať, nadviazať spoluprácu, zoznámiť sa s prostredím... Celkovo bolo pre Vás natáčanie náročné?

Celkom áno. V rannej fáze nám pomohli s realizáciou dobrí ľudia z východného Slovenska, kde by som vyzdvihol a zároveň sa poďakoval honorárnemu konzulovi pánovi Obickému a hlavne duchovnému otcovi Jánovi Rusínovi, ktorý s nami niekoľko krát cestoval do Počajeva, kde nám veľmi pomohol. Okrem toho na našich zdĺhavých cestách ma uviedol svojimi nesmiernymi znalosťami do histórie a fungovania kresťanstva. Potom už nastal klasický zdĺhavý proces získavania finančných prostriedkov. Samotné nakrúcanie prebiehalo až na pár výkyvov v pohode. Horšie na tom je tá cesta tam a späť. Ukrajinské cesty sa ukázali v tom „najlepšom svetle“ a pri niekoľkohodinových vyčkávaníach na hraniciach som si zaspomínal na staré „dobré“ časy, keď sme ešte neboli členmi eurozóny.

4. Film kladie dôraz na morálne - duchovné hodnoty a prežívanie osobného vnútorného vzťahu k Bohu. V čom vnímate túto jedinečnosť?

Viete obeta svetského života pre spoločenstvo pravoslávnych a život pre Boha je v dnešnom svete veľmi jedinečná, hlavne ak nás obklopuje množstvo materiálnych a spoločenských lákadiel. Ale nie každému sa dostane tej cti sa stať mníchom. Aby ste si nemysleli, že niekto chce spasíť svoju dušu, tak všetko zanechá a stane sa mníchom. Otec Gabriel (jeden z protagonistov) mi povedal, že na to aby sa stal človek mníchom, aby sa všetkého vzdal na celý život potrebuje Božie zvolanie. Ak ho nemá, vydrží v kláštore nejaký čas a vráti sa späť. Čiže tam musí prebehnúť niečo zhora, aby sa to jeho poslanie a jeho premena naplnila. Mních obetuje všetky svetské vymoženosti, dokonca sa vzdáva svojho mena a svojej svetskej rodiny, aby prijal novú rodinu. Tá nie je pokrvná, ale rodina po duchu. Samotný život mníchov, je celý postavený na kresťanských hodnotách, prežívaní osobného vnútorného vzťahu k Bohu.

5. Zaznamenať svedectvo životných príbehov si vyžaduje dôveru k režisérovi, vstup pred kameru, zachytenie autentickej reality. Aká bola v tomto smere spolupráca?

Na začiatku ako pri všetkom musí nastať spoznávanie na oboch stranách. Je to

veľmi dôležitá fáza pri ktorej môže celý nápad padnúť, alebo naopak rozvinúť sa obojstrannou spolupracou. Obojstranná dôvera a spoločný cieľ dáva veciam dobrý smer. Najskôr som vysvetlil náš zámer vladykovi Vladimírovi z Počajeva, ktorý nám blahoslovil a otvoril dvere do kláštora. Potom sme oslovili mníchov, ktorých som už pri počiatkoch mal vytipovaných, takže v konečnom dôsledku to bola jasná voľba. Po hlbších rozhovoroch súhlasili s nakrúcaním. Spolupráca bola s nimi veľmi dobrá, museli sme sa však prispôbovať chodu kláštora a ich povinnostiam.

Jediným zádrhom bola rečová bariéra, ktorá to niekedy komplikovala, čo sme vyriešili sprievodcom.

6. Monastiersky život plyní odlišne ako ten svetský, čo Vás osobne zaujalo na spôsobe života bratstva i samotných mníchov?

Viete, v kláštornom živote jednotlivca sa nič nemení. Nemáte nejaké ciele ako my v bežnom živote, ktoré chcete dosiahnuť napr: hromadenie majetkov, získanie slávy....Je to uzavretý svet s vlastnými pravidlami a rozdelenou hierarchiou. Väčšina mníchov neprichádza do styku s okolitým dianím. Niektorí ani neprichádzajú do kontaktu s peniazmi. Človek tam síce starne, ale po duchu rastie. Rozvíja sa na duchovnej úrovni. S pokrvnou rodinou sa kontaktujú sem - tam, ale to je všetko. Pre nás bežných ľudí môže byť taký život nepochopiteľný.

7. Skutočné ľudské príbehy preniknuté duchovnou premenou, obetovaním sa, môžu byť v dnešnej dobe „iskierkou“ pre osobný duchovný začiatok každého z nás? Čím môže tento film osloviť slovenských divákov?

Zámerom filmu nie je niečo kázať. Z príbehu jednotlivých postáv, z kresťanstva, ktoré lemuje film, môže načerpať divák niečo, čo ho obohatí. Či pôjde o poznanie nejakého spoločenstva, teritória, alebo ho

to duchovne zasiahne, to je len na divákovi. Ak to niekomu pomôže v duchovnom rozvoji budeme len radi. V každom prípade bude film pre nás v niečom exotický.

8. V akom časovom horizonte je plánované sprístupnenie filmu divákovi?

Film by sme chceli odpremiérovať už tento rok. Na filme je však stále veľa práce s dokončením, tak uvidíme.....

9. Aké dojmy vo Vás zanechal pobyt v Počajevskej lavre?

Bola to pre mňa v mnohých ohľadoch silná skúsenosť. Jednak práca na filme v zahraničí, či obohatenie na historicko – kresťanskej úrovni. Bola to aj veľmi silná duchovná skúsenosť. Som za to počajevskému bratstvu, všetkým spolupracovníkom, audiovizuálnemu fondu a RTVS veľmi vďačný.

Ďakujeme veľmi pekne za rozhovor a prajeme Vám úspešné uvedenie filmu.

Za rozhovor ďakuje **Eva Kahancová**

Pokyny pre predplatiteľov

Vážení predplatelia, otcovia duchovní i jednotlivci.

Dávame vám do pozornosti

NOVÉ ČÍSLO ÚČTU časopisu Istina vo

FIO banke: IBAN: SK92 8330 0000 0024 0156 1588.

Na tomto účte očakávame platby za predplatné časopisu na rok 2019, a to **do konca mesiaca marec 2019**. Kto neuhradí predplatné ani po prvom štvrtroku, nebude mu časopis ďalej distribuovaný, a tým sa myslia jednotlivci aj cirkevné obce.

Nové číslo Istiny je takmer vždy pripravené v deň postgraduálu v priestoroch Úradu PPE. Ak by ale dátum postgraduálu bol nižší, ako 25. deň v mesiaci, Istinu si následne môžete vyzdvihnúť v skriptárni Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU. Po dohode s vedením Úradu MKPE sa časopisy pre cirkevné obce michalovsko-košickej eparchie aj naďalej budú posilať na úrad eparchie, odkiaľ si ich môžete osobne vyzdvihnúť.

V prípade, ak si Istinu **nebudete vyzdvihovať osobne**, od nového roka 2019 musíme pristúpiť k uhrádzaniu **predplatného spolu s poštovým** podľa cenníka Slovenskej pošty (záleží to od váhy zásielky, čiže od počtu kusov Istiny v balíčku):

1ks – **6€**

2ks – **7,80€**

3-12ks – **11,40€**

13-29ks – **19,80€**

30ks a viac – **31,20€**

+ cena za 1 kus: 0,50 € - predplatné na jeden rok za jeden kus : 6€

Uhradiť sumu na číslo účtu ISTINY: **IBAN:SK92 8330 0000 0024 0156 1588** môžete:

1. prevodom z účtu na účet - do poznámky vpíšte meno/PCO, počet kusov (ak platíte aj poštovné, uveďte to tiež) – preferujeme tento spôsob platby;

2. poštovým poukazom na účet RI – v tomto prípade nám pošlite podací lístok (ústrižok) poštou na adresu Zuzana Petrovajová, L. Novomeského 4, 085 01 Bardejov, prípadne odfotíte a pošlite e-mailom na: istina12mail.com. Do poznámky pre adresáta napíšte meno/PCO, počet kusov (ak platíte aj poštovné, uveďte to tiež);

3. osobne - môžete tak urobiť VÝHRADNE u pokladníka Istiny, ktorým je Anton Sorokáč (študent PBF). Pokladník je prítomný na postgraduáli a obratom vám vystaví potvrdenie o zaplatení.

Prosím, dodržujte všetky vyššie uvedené pokyny a termín do konca marca!

OBSAH

Úvodník.....	3	Dielňa ikonopisca od A po Z.....	42
Zo života mládeže.....	4	Dobry gazda a vandrovníci.....	44
O výchove.....	11	Pravoslávna duchovnosť.....	46
Kázeň.....	12	Gratulácia.....	47
Pýtate sa.....	14	Pôstny receptár.....	48
Novodobí svätí.....	16	Prírodná lekáreň.....	49
Rozhovor.....	19	Modlitby žien v tehotenstve a pri dojčení.....	50
Rozprávania predušu.....	20	Duchovná knižnica.....	52
Naši vo svete.....	22	Cirkevné dejiny.....	54
Z dejín monastierov na Kalábrii...26		Pozvánky.....	57
Detská stránka.....	29	Exkluzívne: Film „Premenenie“. Roz- hovor s režisérom.....	58
Дзвіночок, Йорданьскы воды..37		Pokyny pre predplatiteľov.....	61
Sväté Písmo.....	38		
Like-holizmus.....	40		

Obálka: Nové vedenie BPM, zľava doprava:
Marína Bachledová, Štefan Pružinský, Lukáš
Polakovič a Anastázia Tarbajová,
december 2018

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Jana Gubová, Alexander Hričko, Petra Kahancová, Jana Kapraľová, Ľubomíra Kosová, Zuzana Petrovajová, Zuzana Sadilková, Natália Spišáková

Šéfredaktorka: Zuzana Petrovajová

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Ročník XXIIV/2019. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky v súlade s učeními Cirkvi. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Ples 2019

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS

Vás srdečne pozýva
na študentskú veselicu, ktorá sa uskutoční

v piatok

22. februára
19:00h

v sále FAMILY HALL na sídlisku Sekčov

Cena lístka: 25,- €

V cene lístka je zahrnutý
prípitok, polievka,
dve hlavné jedlá a káva.

Hudobná skupina
Carmen

V prípade záujmu kontaktujte organizátora:

LUKÁŠ POLAKOVIČ 0948 332 644

pre predaj lístkov:

ANASTÁSIA TARBAJOVÁ 0902 223 105

LUKÁŠ POLAKOVIČ 0948 332 644

